

Pyhäjärvi

Markku Laukkanen valittiin Karjalan Liiton puheenjohtajaksi Karjalan kysymys puhutti kokousväkeä

23. 4. pidetyssä Karjalan Liiton liittokokouksessa liiton puheenjohtajaksi valittiin uudelleen kansanedustaja Markku Laukkanen (kesk.) 1. varapuheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Risto Kuisma (sdp.) ja 2. varapuheenjohtajaksi kansanedustaja Esko Kurvinen (kok.). Molemmat varapuheenjohtajat valittiin ensimmäistä kertaa.

Ensimmäistä kertaa Karjalan Liiton 65-vuotisessa historiassa puheenjohtajasta äänestettiin. Markku Laukkanen vastaehdokkaana oli kauppatieteiden maisteri Antero Siljola. Puheenjohtaja Laukkanen voitti äänestyksen luvuin 246 – 91.

Karjalan Liiton liittovaltuuston puheenjohtajana jatkaa johtaja Matti Puhakka (sdp.), 1. varapuheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Katri Komi (kesk.) ja 2. varapuheenjohtajaksi uutena kansanedustaja Marjo Matikainen-Kallström (kok.).

Kaksi edellistä kautta liiton varapuheenjohtajana toiminut Sulo Maanonen jätti tehtävät sääntöjen 75-vuoden ikäpykälään vedoten. Sulo Maanonen on varapuheenjohtajana ja aktiivisena karjalaisuuden puolestapuhujana kiertänyt karjalaisia tapahtumia väsymättä. Hänet kukitettiin runsaiden aplodien kera.

Karjala-ohjelma keskustelttu, mielipidetutkimus palautuksesta

Noin 500 henkistä kokouksella puhutti uusittu Karjalan kysymys – Karjala-toimenpideohjelma. Ohjelmassa

Karjala-talon juhlasali täyttyi liittokokousväestä. Edessä vasemmallalla Sulo Maanonen, Matti Puhakka, Markku Laukkanen ja arkkipiispa Leo. Kuva: Kullervo Huppunen.

sa Karjalan Liitto julkaisee ohjelmallisen tavoitteensa ja määrittelynsä Karjalan kysymykseen. Karjalan kysymys määritetty kulttuurisista lähtökohdista karjalaisuuden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi osana suomalaista elämänmuotoa. Karjalan kysymykseen sisältyy myös kannanotto Karjalan palautukseen, sen mahdollisuuksiin ja realiteetteihin.

Kokouksessa keskustelun jälkeen hyväksytty liiton esitys perustuu Karjalan kysymyksen maltilliseen käsitteeseen ja eteenpäin viemiseen.

Ohjelmassa todetaan, että Karjalan Liitto toimii asiassa kansalaisjärjestölle kuuluvalla tavalla, missä ovat keskeisintä Karjalan kysymyk-

sen selvittäminen ja tutkiminen, vaikuttaminen maamme poliittiseen johtoon ja yleiseen mielipiteeseen, asiaa koskevan aineiston valmistelu sekä oikean tiedon tuottaminen ja sen välittäminen kotimaahan ja ulkomaille. Liitto toimii Karjalan kysymyksessä maan ulkopoliittisen johdon kanssa ja sen kautta. Se valmistelee myös aiheeseen liittyvää aineistoa Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston parlamenttien jäsenille.

Edellisen Karjala-ohjelmansa Karjalan Liitto julkaisi vuonna 1997. Sen jälkeen Suomen, Euroopan, EU:n ja Venäjän yhteiskunnallisissa ja poliittisissa ilmastossa on tapahtunut suuria muutok-

sia, jotka vaikuttavat olennaisesti myös Karjalan kysymykseen ja sen ratkaisuperiaatteisiin. Tämän johdosta liiton hallitus ryhtyi valmistelemaan liittokokouksen 2002 jälkeen uutta päivitettyä versiota Karjala-ohjelmakseen.

Kokouksessa julkaistiin myös Karjalan Liiton Taloustutkimuksella teettämä kysely Karjalan palautuksesta. Tutkimuksesta käy ilmi, että palautuksen kannatusta vähentävät selvästi palautukseen liittyvät ulkopoliittiset uhat. Tutkimukseen osallistuneista 25 prosenttia vastaajista kannatti sodissa luovuttujen Karjalan alueiden palautusta Suomelle. 57 pro-

senttia ei kannattanut ja 16 prosenttia ei osannut tai ei sanonut kantaansa. Tietoja tehdystä haastattelututkimuksesta liitteinä.

Säännöt ja jäsenmaksut uudistuivat

Liiton vuodelta 1999 oleviin sääntöihin tehtiin joitakin tarkistuksia, joista keskeisin on liiton jäsenmaksuja koskeva kohta. Liitto perii jäsen-seuroilta ja liittoyhdistysten jäsen-seuroilta niiden jäsenmäärän mukaisen vuotuisen jäsenmaksun. Kultakin henkilöltä jäsenmaksu peritään vain yhden jäsenseuran kautta. Jäsenseurat voivat

maksaa halutessaan ylimääräisiä kannatusjäsenmaksuja.

Ensi vuonna voimaan tuleva jäsenmaksu on viisi euroa/henkilö. Jäsenmaksu-uudistuksella pyritään aiempaa yhdenmukaisempaan jäsenmaksukäytäntöön.

Pro Carelia – ansiomerkki arkkipiispa Leolle

Karjalan Liiton Pro Carelia –ansiomerkki myönnettiin KP Arkkipiispa Leolle. Pro Carelia –ansiomerkki on korkein huomionosoitus karjalaisuuden hyväksi toimimisesta liiton järjestökentän ulkopuolella.

Arkkipiispa Leo on toiminut Karjalan kielen seuran puheenjohtajana vuodesta 1995, ortodoksisukujen tutkijapiirin puheenjohtajana vuosina 1993–1995, vuodesta 1990 hän on ollut salmilaisjärjestöjen yhteistyötoimikunnan puheenjohtaja. Hän on osallistunut Karjalalle ominaisen kahden kirkkokunnan suhteiden kehittämiseen ja hän on työllään vaikuttanut Suomessa ja ulkomailla karjalaisuuden ja karjalaisen kulttuurin tunnetuksi tekemiseen ja sen myöntöseen kuvaan.

Lisäksi palkittiin ansioituneita seurojen toimijoita kultaisten ansiomerkein ja toimintakilpailun parhaat tammipostin lopussa. Tilaisuudessa selvisi myös urheilukilpailujen ja evakorallin parhaat. Karjalaisiin terveisin

MERVI PIIPPONEN

Karjalaisseuroja palkittiin Helsingissä

Kuten olemme lehdestä havainneet monilla paikkakunnilla toimii vireitä karjalaisseuroja, jotka kuuluvat jäsenenä maakunnallisiin piireihin ja Karjalan Liittoon. Pyhäjärveläiset toimivat innokkaasti omissa seuroissaan. Karjalan Liiton liittokokouksen yhteydessä Helsingissä 23. 4. monien muiden kokousasioiden ohella palkittiin myöskin parhaiten menestyneitä seuroja.

Seurat kilpailevat jäsenmäärien perusteella kahdeksassa eri sarjassa, joista yksi sarja on piirien sarja. Perinteiseen tapaan piirien sarjan voiton vei

viime kesäinen kesäjuhlapiiiri Pohjois-Karjala.

Aivan erityisesti pyhäjärveläisiä ilahdutti sarja D eli seurat joiden jäsenmäärä on 51–100 jäsentä. Sarjassa vei voiton Noormarkun Karjalaseura 296 pisteellä, toisena oli Jokelan Karjalaiset 279 pistellä, kolmantena Äetsän Karjalaiset 214 pisteellä, neljäntenä Eura 206 pistellä, viidentenä Säkyän Karjalaseura 186 pisteellä ja vielä seitsemäntenä Eurajoen Karjalaseura 156 pistettä. Sarjassa kilpaili 67 seuraa. Sarja C käsitti seurat, joiden jäsenmäärä on

101–200. Huittisten Karjalaiset olivat sarjassa viidentenä 279 pisteellä. Sarjassa B eli 201–300 jäsentä Hiittolan pitäjaseura oli toinen 518 pisteellä, Porin Karjala-Seura oli kolmas 406 pisteellä. Onnittelut kaikille seuratoiminnassa mukana oleville menestyneille seuroille.

Viimekesäisten Äetsän Pyhäjärvi-juhlien juhlatuomikunta kokouksessaan keväällä 2004.

23.5.2005

Koulut ovat päättymässä

Yksi kevään tärkeitä tapahtumia on koulujen päätökset. Jos kysymyksessä on pienen peruskoululaisen tai oppikoululaisen todistus jännittää todistuksen saanti suuresti. Millaisia numeroita – siirretäänkö seuraavalle luokalle – mitä isä ja äiti sanovat? Jos taasen kysymyksessä on ylioppilastodistus se on vain osasuoritus koulunkäynnistä ja edessä on pääsykokeet yliopistoon tai korkeakouluihin. Monien ammattikouluopintojen päättymisen tuo taasen omat odotuksensa työpaikan saannin suhteen. Valitettavan moni yliopiston tai korkeakoulun hyvinkin arvosanoihin päätökseen saanut opiskelija on joutunut toteamaan, ettei omaa koulutusta vastaavaa työtä ainakaan heti löydy.

Suorittaminen asetetuista oppimäärästä on ollut tärkeää. Samalla on opiskeltu ja käyty elämän koulua. Opintojen loppuvaiheessa tätä opiskelua on siivittänyt useasti siirtyminen pois kotoa toiselle opiskelupaikkakunnalle. Näin on opiskeltu elämään ilman vanhempien valvontaa. Aikanaan sitten valmistutaan merkonomiksi, agrologiksi, ylioppilaaksi, maisteriksi jne. Aina kuitenkin tuo koulun päätösjuhla on tärkeä tapahtuma. Onhan se aina merkki yhden jakson päättymisestä

Moni on joutunut huomaamaan, että tämän päivän työyhteisöissä on jouduttu uudelleen kouluttautumaan. Se ammatti, joka tuntui silloin niin varmalta leivänantajalta itselle ja perheelle onkin päättynyt. Moni on joutunut hankkiutumaan jopa ulkomaille töihin. Osa on joutunut menemään työhön joka ei ole lähellekään saatua koulutusta.

Monet ammatit vaativat tekijöiltään jatkuvaa erikoistumista. Ei riitä yksi loppututkinto tai opinnäytetyö. Varsin merkittävää on työn ohella opiskelu. Pienilläkin paikkakunnilla on nykyisin hyvät mahdollisuudet kehittää itseään myöskin kansalaisopistojen erilaisilla kursseilla.

Entisellä kotiseudullamme Pyhäjärvellä ei ollut yliopistoa lähellä. Oppikoulu toki oli Käkisalmessa, jossa oli mahdollisuus jatkaa opintoja. Monilla pyhäjärveläisille nuorille Konnitsan maamieskoulu ja myöhemmin Alavuoksen maamieskoulu, Kurkijoen maamiesopisto ja eri tasoiset karjanhoitoon liittyvät koulut olivat maatalouden alalla tärkeitä opinahoja. Myöskin lähiseutujen kansanopistot antoivat monelle nuorelle talvikausiksi mieluisan opiskelupaikan.

Monet pyhäjärveläistä syntyperää olevat eri koulujen opiskelijat yhtyvät koulujensa päätöksissä muutaman viikon sisällä joulun suvivirteen. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö on varsin vaatimattomalla tavalla pystynyt rahastolahjoitusten välityksin jakamaan eri alojen opiskelijoille apurahoja. Vaikka jaetut apurahat yksilötasolla ovatkin rahasummiltaan varsin vaatimattomia opiskelukustannuksiin nähden, olemme vuosien mittaan voineet luoda yhteyksiä moniin nuoriin.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ja Vpl. Pyhäjärvillehden puolesta toivotamme kaikille opiskelijoille onnentoivotukset opintomenestyksen johdosta. Samalla toivomme hyvää menestymistä myöskin työelämän eri vaiheissa.

REINO ÄIKÄ

Evakkolapset ry:n vuosikokous

Evakkolapset ry:n vuosikokous pidettiin 16. 4. 2005 Karjalatalolla.

Vuonna 2002 perustetun Evakkolapset ry:n yhdistyksen ensimmäisen puheenjohtajan luopuessa tehtävästään henkilökohtaisiin syihin vedoten hänen jälkeensä puheenjohtajaksi valittiin entinen varapuheenjohtaja, myöskin yhdistyksen perustajajäsen Iris Saloranta.

Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Liisa Koistinen, joka myös vastaa tiedotuksesta.

Evakkolapset ry:n sihteerinä jatkaa Teuvo Leinonen.

Muut hallituksen jäsenet ovat Iina Armila, Tarja Koivisto, Eeva Riutamaa, Lassi

Rämö ja Eero Taivainen. Raahaston hoitajana jatkaa Raija Joutseno.

Vuosikokous kiitti eroavaa puheenjohtaja Riitta Ärilää lämpimän sanoin kalevalaisen vuorolaulun säkein. Samalla palautettiin mieliin yhdistyksen syntyvaiheet. Toimintalinjoja luotaessa ja selkiytettäessä edellytettiin puheenjohtajalta päämäärätietoisuutta ja voimaa.

Tienraivaajapuheenjohtajasta todettiin kalevalaisessa vuorolaulussa:

"Olet rohke rohtiminen, sopii meille pohtiminen. Avarsit sä ahtaan reitin, karistelit lukin seitin. Oltiin tässä, oltiin täällä,

realiteetit maan päällä. Ollos onnellinen, raukkee. Tiemme on nyt suora, aukkee."

Valittu, uusi puheenjohtaja Iris Saloranta kiitti luottamuksesta, todeten Riitta Ärilään jättämien saappaiden olevan hänen jalkoihinsa hyvin sopivat ja siltä osin mieleiset. Yleishumanistinen linja, jota Evakkolapset yhdistyksessä on toteutettu, jatkuu. Hyväksyntä, suvaitsevaisuus ja moniarvoisuus kuuluivat evakkolapset ry:n yhteiseen ihmiskuvaan. Kolmen toimintavuoden aikana on kristallisoitunut ihminkäsitys, jolta pohjalta sodan ja evakkoajan jättämiä jälkiä ja tunnemuis-

voja on ilmaisullisia ja toiminnallisia menetelmiä käytetään tutkitu, tarkasteltu ja osin myös taltioitu. Eri ihmiskäsitykset muodostavat yhtenäisen puun, jossa erilaisuus täydentää ja rikastuttaa kokonaisuutta. On hyväksi, että maailmaa ei tarkastella yhden ahtaan shap-luunan läpi. Aktiivisesti toimivia evakkolapset ry:n vertais-tukiryhmiä syntyy yhdys-henkilöiden käynnistämänä eri puolilla Suomea.

Erilaisen suuntautuneisuuden ja rikkaan arvopohjan myötä tavoitetaan kulttuurisesti toisiaan avartava, laaja jäsenistö.

Äitienpäiväjuhlasta selkkaus Lohijoella

Lohijoen-Ylläppään koulupiirin äitienpäivät 1920-luvun lopulla Lohijoen kansakoululla. Ainoa mies kuvassa (vas.) on koulun opettaja Filemon Kurroinen.

Käkisalmen Sanomat 14. 5. 1927

Outoa menettelyä

Pyhäjärven Lohijoen kansakoulun opettaja häätänyt äitien päivän viettäjät koulultaan

Pyhäjärven Lohijoen kansakoulupiiriläiset päättivät viettää viime sunnuntaina äitien päivää sikäläisellä kansakoululla, pyytäen ja saaden siihen koulun johtokunnalta luvan. Juhlaa varten varattiin mm. kahvitarjoilu ja ohjelma, johon kuului soittoa, laulua ja hengellisiä puheita. Kun toimeenpanijat vieraineen, joiden joukossa oli useita kymmeniä perheen äitiä Lohijoelta ja naapurikylistä, määrättyinä aikana saapuivat koululle juhlaa viettämään, olivat koulun ovet lukossa ja koulun opettaja Kurroinen ilmoitti, ettei hän tule sallimaan minkäänlaisen juhlan viettämistä koulullaan. Tällöin juhluvieraisten joukossa olleet koulun johtokunnan va-

rapuheenjohtaja ja eräs johtokunnan jäsen pyysivät päästä sisälle koulun, joka lupa heille suotiinkin. Mutta kun he olisivat esittäneet asiansa pyytää saada koulun luokkahuoneesta viettää järjestämänsä juhla, tuli saman koululla ollut mieshenkilö ja työnsi heidät ovesta ulos, sekä laittoi oven lukkoon. Näin ollen ei juhlijoilta ollut muuta neuvoa kuin järjestää juhla koulun lähellä sijaitsevaan Heikki Koveron heinälatoon, jossa juhluvieraalle tarjottiin kahvit ja osa juhlassa esitettäväksi aiotusta ohjelmasta suoritettiin.

Asiasta on ilmoitettu Käkisalmen piirin kansakoulujen tarkastajalle tutkinnon pitämistä varten. Moista menettelyä koulun opettajan puolelta oman piirinsä valistusharrastuksia kohtaan ei voi kovin ankarasti tuomita. Näin olisi silti toivottavaa, että kansakoulujen tarkastaja tarttuisi asiaan lujalla kädellä ja antaisi opettajalle hänen ansaitsemansa ojennuksen.

Käkisalmen Sanomat 19. 5. 1927

Oikaisu

Koskeva Käkisalmen Sanomien n:o 53 ollutta uutista "Outoa menettelyä."

Koska ei johtokunnan kokousta oltu pidetty eikä opettajiston mielipidettä kysytty en voinut luovuttaa koulun huoneistoa uutisessa mainituille juhlan pitäjille. Johtokunnan esimiehellä Yrjö Kinnarilla ei yksin ole oikeutta määrätä luokkahuoneiston käyttöä eikä hän ole mikään isäntä koululle. Uutisessa mainittu kouluhuoneiden kielloksi perustuu Vpl. Pyhäjärven kunnan kansakoululaitoksen ohjesäännöt 28 § kouluhallituksen kiertoakirjeisiin n:o 398 402 ja 25.9.06. Mitä taas uutisessa mainittujen johtokunnan jäsenten varaesimies Heikki Koveron ja Aapro Ukkosen ulostyöntämiseen tulee, on uutinen väärä.

Ei opettajan asunnosta tehty mitään väkivaltaa mainituille henkilöille, vaan minä luin heille edellä mainittu kiertoakirjeiden pykälät ja pyysin heidät sitten poistu-

maan pyhärauhaani häiritsemästä. He poistuivat ja vaimoni lukitsi sen jälkeen keittiön ulko-oven.

Toivon, etteivät edellä mainitut johtokunnan jäsenet H. Kovero ja A. Ukkonen enää toista kertaa esimies Y. Kinnarin käskystä toisi moista mielenosoitusjoukkoa koululle opettajiston pyhärauhaa häiritsemään.

Vaadittaessa voin näyttää todistuksilla ylläolevan selitykseni todeksi.

Lohijoen kansakoululla toukokuun 17 p:n 1927

Filemon Kurroinen
(kansakoulunopettaja)

J.K. Filemon Kurroinen toimi Lohijoen koulun opettajana vuosina 1924–1932, siirtyi eläkkeelle. Äitienpäivät jatkuivat Lohijoen koululla tämän tapahtuman jälkeen normaalisti niin kuin muillakin Pyhäjärven kouluilla. Suomessa 1927 virallisesti äitienpäivä hyväksyttiin toukokuun toiseksi sunnuntaiksi. S.R.

Naistoimikunnan puheenjohtaja Eija Vasenius ja Kaisa Puranen puuroa hämmähtämässä.

Nokian Karjalaisten piirakkapäivä

Nokian Karjalaiset viettävät vuotuista perinnepäivää leipomalla piirakoita ja opettavat niiden tekoa kädessä pitävien halukkaalle "oppilaille". Aikaisempina vuosina on kokoonnuttu Knuutilan kartanossa, mutta tänä vuonna oltiin Nokian ammattikoulun avarassa keittiössä. Jo varhain helluntain aattoamuna kiirehtivät Nokian naistoimikunnan jäsenet avustajineen keittiöön, sillä lehdessä oli kuulutus, että kello 12 tuoreita piirakoita on tarjolla.

Naistoimikunnan puheenjohtaja Eija Vasenius kertoi, että paistamisessa on tällä kertaa mukana miehiäkin. Aikaisemmin opetettiin koululaisille ja jopa tarhaikäisillekin piirakantekoa ja heistä on kasvanut osaavia vikkälä-sormisia nuoria, jotka nyt

ovat apuna. Ja miehiä siellä Eijan selän takana vilahdelti. Tampereen piirin Karjalaseurojen puheenjohtaja Tuomo Nenonen väänsi tarmolla puurokattilaa. Nokian Karjalaisten puheenjohtaja Jouko Kouhia veti piirakkapeltejä uunista ja Jouko Vasenius voiteli voislalla kuumat aikaansaannot. Piirakkapullat pyörivät naisten käsissä ja noin tuhat piirakkaa syntyi monien käsiensä summana.

Pyhäjärveläinen Maija-Liisa Jokisalo esitteli eri piirakkamalleja ja niiden syntyjokoja Karjalassa. Konkreettisesti esillä oli tietyksi pyöreä perunakakkara, suippo ryynipiirakka ja eri muotoisia köljejä. Kelleistä hän totesi, että Pyhäjärvellä ne leivottiin aina hapanteipätkänsä kuoreen.

Yleisölle oli tarjolla jauheli-hakeittoa, piirakoita, kahvia ja teetä samovaarista. Ja mukautinto oli mahtava, kun edessä oli kuppi hyvin haudutettua teetä ja kädessä kuuma perunapiirakka, johon voi niin sulavasti liukeni. Mieleen tuli lapsuuden äidin launtaipäivän tuoksut ja maut Kaiken lomassa Nokian Karjalaisten nuoret tanhutyöt opettaja Päivi Kortteen ohjauksessa toivat silmäniloa monipuolisilla tanhuestyksillään. Ja kun karjalaisten tapahtumassa oltiin, niin mukana oli tietysti iloa, joka tuntui suussa ja mielessä.

Tämä oli vain yksi Nokian Karjalaisten monista tapahtumista vuoden aikana. Helmikuussa on aina arvokas Kalevalajuhla, jossa juhlapu-

hujina joku maamme kulttuurihenkilöstä. Palmusununtaina nuoret käyvät vimpomassa vanhainkodin asukkaat. Elokuussa on karjalaiset markkinat Hinttalan museoalueella. Pyhäinmiesten päivänä muistotilaisuus Karjalaa jääneiden vainajien muistomerkillä yhdessä seurakunnan kanssa. On joulukuusen myyntiä sotaveteraanien hyväksi. (Tämä perinne on jäänyt Heikki Karttun selältä). Joulujuhla, joulu-myymälä, yhdistyksen 60-vuotisjuhla ja perhetapahtuma leirikeskus Urhatussa kuuluivat vuoden suunnitelmisiin. Ja ensi kuussa tietysti matkataan Liiton kesäjuhliin Lahteen. Karjalaisuus näkyy ja kuuluu hyvin myönteisenä täällä Nokialla.

SALME RINTALA

Vullit, vanha suku Karjalasta

Tähän sukumme tutkimusta valottavaan esittelyyn on koottu eri sukututkijoiden tähän mennessä selvittämiä tietoja ja eräitä ajatuksia tutkimuksen jatkosuunnista. Lähteinä ovat olleet tutkijoiden Pentti Sallan, Sirkka Karskelan ja Veli-Matti Piilahden meille laatimat tutkimusraportit.

Maantieteellisesti Vullin suvun tunnettu historia ulottuu noin 300 vuoden päähän Karjalan kannaksen Suvantojärven alueella olleeseen Sakkolan pitäjään. Suvun kantaisäksi mainittu Risto Vulli asui vaimonsa Katri Jaakon tytär Rönnön ja perheensä kanssa taloan Suvannon rannalla olevassa Røykkylän kylässä.

Karjalan historian tutkimuksissa Novgorodin alueeseen kuulunut Sakkola mainitaan pogostana jo 1300-luvulla. Vuonna 1500 pogostaan kuuluivat myös Metsäpirtti ja Pyhäjärvi. Alueen siirtymä 1600-luvun alussa Ruotsi-Suomelle, Sakkolan ortodoksinen väestö väistyi ja alueelle muutti kaakkosen Suomen luterilainen asujamisto. Uudenkaupungin rauhassa 1721 Sakkola liitettiin uudestaan Venäjään ja talonpojat menettivät maidensa omistusoikeuden. Sukumme asui ja jatkui omilla tiloillaan vuokraviljelijöinä, kunnes Suomen valtio lunasti mm Røykkylän osalta maat 1873-74. Valtio myi tilat viljelijöille, joista siten 1880-luvulla tuli vapaita talonpoikia.

Suku asui ja laajeni Suvannon seudulla 1900-luvun alkupuolen aina Talvi- ja Jatkosodan aikaisiin tunnetuihin evakuoitumisiin asti. Suomessa Sakkolan alueen väestö sijoitettiin pääosin Lempeälän, Vesilahden ja Punkalaitumen alueille. Nykyisin sukumme jäsenet asuvat pääosin eteläisen ja keskeisen Suomen alueilla.

Vanhoihin kirkon asiakirjoihin perustuvan sukututkimuksemme perustyn tekni-

edesmennyt tutkija Pentti Salla. Nämä asiakirjat ovat käytettävissä luotettavasti vuodesta 1735. Salla nimeää suvun kantaisäksi 1749 kuolleen Risto (Christer) Vullin. Pentti Sallan laatima sukuselvitys on koottu kirjaseksi, jota sukumme jäsen Eila Toppila on myöhemmin täydentänyt vuoden 1949 jälkeiseltä ajalta. Kirjanen on sukumme miespuolisen tutkimuksen perusteos, joka tavoitteemme mukaan täydentyy tulevaisuudessa kaikki sukumme jäsenet sisältäväksi Vullien sukukirjaksi. Nykyinen sukukirjassamme on jo pääosalla sukumme jäsenistöä ja siten hyödynnettävissä eri sukuhaarojen omiin tutkimuksiin. Sukukirjan saattaminen sähköiseen muotoon on työn alla.

Karjalan liiton tutkija Piilahi on jatkanut tutkimusta 1730-lukua eli kirkon arkistoa edeltävään aikaan. Lähdeaineisto on ollut varsin suppea ja säilynyt vain päätettiin. 1600-luvulta aineistona ovat olleet katkelmalliset sarjat maakirjoja, savu- ja rästiluettelot sekä tuomiokirjoja vuodesta 1640 alkaen.

Nimi Vulli esiintyy ensimmäisen kerran Sakkolassa vuonna 1679, Røykkylän kylässä asuneen Matti Vullin (Matz Wulle) käräjäjuttu yhteydessä. Savuluetteloihin Matti Vullin nimi kirjattiin kuitenkin vasta 1692 alkaen. Edeltävinä vuosina Matin kohdalle luetoissa on merkitty Matti Pöhö (Matz Pöhö). Erinäisistä muista asiakirjoista päätellen vaikuttaakin siltä, että Matti Pöhö ja Matti Vulli olisivat sama henkilö.

Täydellistä varmuutta asiaan ei ole saatua, koska jäljellä jää kuitenkin mahdollisuus, että Matti Vulli olisi ollut Matti Pöhön vävy, joka myöhemmin olisi väkinnuttanut talon nimeksi Vullin. Pöhön suku on tullut Sakkolaaan 1600-luvun alkupuolella oletettavasti Antreasta tai Uudelta kirkolta ja kuuluu pitäjään

vanhimpiin luterilaisiin sukuihin.

Nimien perusteella, Uuden suomalaisen nimikirjan mukaan, Pöhö voisi juontaa juurensa pönäkääkää ihmistä tarkoittaneeseen pöhö-sanaan. Vulli (Wulli, kuten sukunimemme alun perin kirjoitettiin) puolestaan saattaisi olla peräisin Wulle - Wullemestä, jota edustaa mm. Turussa 1600-luvun alkupuolella mainittu Jakob Wulle. Se minkä takia suvun nimi muuttui, ei Piilahden mukaan ole vielä selvillä. Vävyteoria saattaa liittää Wollet sukumme historiaan.

Tutkija Sirkka Karskela ja sukuseuramme pitkäaikainen puheenjohtaja Pauli Kurikka ovat osaltaan perehtyneet Wulle-suvun vaiheisiin. Hansa-liiton aikana 1500-luvulla keskeinen kaupunki oli Lyypekki. Sieltä Suomeen Turkuun muuttivat 1500-luvun lopulla myös liikemiesveljekset Hans (k. 1613) ja Jakob (k. 1651) Wolle, joista tuli varakkaan turkulaisen porvarissuvun kantaisat. Turun kaupungin historian mukaan Wollen liike toiminta oli hyvin suurta. Wollen kauppatalolla oli silloin lähes monopolin raudan ja kuparin viennissä. Suku harjoitti ruukkiteollisuutta ja omisti lukuisia maatiloja.

Kuitenkin 1640-luvulla Helsingin aseman viestikaupassa vahvistuessa, supistui ja väheni Wollen liike toiminta Turussa elleesti. Jo 1637 valtaporvari Wollen kauppa-huone alkoi olla rahoitusvaikeuksissa. Wollat joutuivat myymään omaisuutensa ja tiedot Turun kaupungin historiassa loppuvat suvun osalta.

Pauli Kurikan mukaan Viipurin kaupungin historiasta löytyy maininta Wolleista vanhoina varakkaina kaupahuoneina Turussa. Vuodelta 1635 on maininta lyypekkiläisen kauppiaina velkojen perinnästä Jakob Hansinpoika Wollella. Tämän jälkeen

Wollen nimi katoaa historian asiakirjoista.

Sirkka Karskelan olettamuksen mukaan Turun Wollen ja Karjalasta löytyneen Wulli nimen välillä on yhteys, joka häviää 1640-luvun aikana Turusta ja ilmestyy Wulli nimellä Sakkolassa parikymmentä vuotta myöhemmin Pöhön suvun asioiden yhteydessä. Teoriaa tukee nimien kirjoitustapa, joka siihen aikaan oli ruotsinkielisten kirjureiden käsialaa ja myöhemmin "suomenutunut" lausutaessa Wulliksi.

Jakob Wollen katoaminen talousvaikeuksien myötä historian asiakirjoista saattaisi olla pakoa velkojilta Karjalan kannakselle. Tätä yhteyttä ei ole vielä pystytty selvittämään, joten haasteita tutkimuksen jatkamiselle on todella olemassa.

Edellä esitetty on tiivistelmä tähän mennessä tehdyistä tutkimustuloksista. Oli sukumme sitten peräisin vanhoista lyypekkiläis- turkulaisista Wolleista tai 1600-luvun alulla esiintyneistä Pöhöistä ja mahdollisesti molemmista, voimme olla ylpeitä juuristamme monisatavuotisena karjalaisena sukuna.

Tutkimatta on vielä paljon sukun liittyvää 1600-luvulta ja sitä edeltävältä ajalta. Valittavasti noilta ajoilta säilyneitä asiakirjoja on vain erittäin vähän jäljellä ja tutkimuksen jatkaminen vaatii ammatti-maista otetta asiaan. Tutkimatta on myöskin vielä sukumme naispuolisten jäsenten osuus, joten työtä on vielä paljon jäljellä.

Siinä meille kaikille haastetta tulevaisuudessa.

Vullien sukuseura täyttää ensi vuonna kymmenen vuotta. Jäsenmäärämme on yli sata suvun nais- ja miespuolista henkilöä. Toiveemme on tavoittaa kaikki sukumme kuuluvat.

PEKKA VULLI
Sukuseuran puheenjohtaja

Pyökinpesua trotyyllillä

Kevät v.1942 oli meille jankosselle mielenkiintoista aikaa. Piti löytää mahdollisimman monta variksen ja harakan pesää. Näitä pesiä etsiessämme alkoi lumien alta paljastua todella mielenkiintoisia löydöksiä. Variksen ja harakan munat jäivät toisarvoisiksi, kun aloimme löytää kiväärin patruunoita, käsikranaatteja, kaasunaamareita ja trotyylia. Löytyipä vielä yksi ehjä kiväärin. Käsikranaateista (varsikranaatteja) osan luovutimme Is-miehille. Muutaman kranun jätimme itsemme. Meille jäivät myös kiväärin, kiväärin patruunat, trotyyli ja kaasunaamarit. Nämä kaikki piilotimme Alakylän koulun saunalta noin 300 metriä suoraan etelään metsään.

Mahdollisia miinoitteita emme osanneet edes pelätä, eikä niitä sillä seudulla liene edes ollutkaan. Kiväärin piti tietysti kokeilla, miten kovasti se potkaisee laukaistaessa. Miten luoti viheltää, sen me selvitimme seuraavalla tavalla. Yksi meistä meni vuorollaan poteron tapaiseen ojaan ja toinen ampu laukauksen poteron yli. Olimme kuulleet sotilaiden kalastavan heittämällä käsikranaatin veiteen ja tämän jälkeen keräävän veden pinnalle nousseet kalat talteen. Ehkäpä meidän onneksemme "pioneerin" jäi meiltä kokeilematta.

Kivääri, osa patruunaväistä ja käsikranaatit lienevät vielä tänäkin päivänä meidän piilotammassamme paikassa. Trotyyllilla nallien puutteessa emme räjäytelleet mitään. Sitä vastoin trotyyllipala paloi mukavasti ja siitä nousi musta savu. Trotyylin palanen muistutti hyvin paljon saippuapalasta. Se oli väriältään vaalean kellertävä.

Äitini varusteli matto- pyykinpesua. Matot olivat lion- neet saavissa saunan nurkalla. Mattojen saippuoinnin äiti aloitti ruskealla saippualla ja kuului samalla hurpattavan. – Ko tuo saippua

ei taho mitenkään vaahota. Minulla sattui olemaan taskussa trotyylin pala. Sanoin, ko- keilepas ryssä saippualla ja ojensin trotyyllipalaa äidille. – Mistie sie uot tään saant, tiukkasi äitini? – No tuolt Tip-Tap kolhoosit löysin. Tip-Tap kolhoosi oli lähistöllä sijainnut korsu. Äiti alkoi hangata mattoja nyt trotyyllin palasella. – Ehä tää vaah- tuosenkää vertaa ku tuo ruska saippua. Hän heitteli vetä lisää maton selkään ja vaikka kuinka hankasi, ei vaahota syntynyt.

Huomaisin isän tulleen töistä ja astelevan saunalle päin. Siinä vaiheessa minä katsoin viisaammaksi siirtyä navetan nurkalle seuraamaan tilanteen kehittymistä. – Ei meinaa tulla tää mattopesut mittää, ko ei nuo saippuat kunnolla vaahdot, päivitteli äitini. Tuokaa ryssäsaippua ei vaahdot yhtää. Näytähä sitä ryssäsaippuaa, pyysi isäni. – Täshä tää, muttei vaahdot yhtää. – Sehän on trotyylli räjähdysainetta, totesi isäni. Herra isä kiljaisi äitini ja heitti voimensa takaa ryssäsaippuan niin pitkälle lepikkoon kuin jaksoi.

Tässä vaiheessa minä aloin hiippailla navetan nurkalla koululle päin. Lorvailin kauan aikaa koulun tienoil- la, kunnes uskalsin palata kotiin. Kotona minua odotti- kin yllätys. Olin varma selkäs- saunasta, mutta sitä ei tul- lukaan. Tiukan kuulustelun jälkeen sain vanhempani vakuuttuneiksi minun todella luulleen trotyyllipalaa saippuaksi. – Mut sin Tip-Tap kolhoosii sie et sit ennää mä- ne, sanoi äitini. Arvataksa meninkö?

Me Leppoinmäen "sissit" olimme sikäli onnekkaita, että meistä ei kukaan louk- kaantunut, saatikka menettänyt henkeään löytämiemme räjähteiden vuoksi. Monesta nuorukaista tuli tuolloin invalidi.

LEPPAINMÄEN POIKA

Kuuluko Vullin sukuun?

Hyvä tämän lehden lukija, jos tiedät tai tunnet kuuluvasi isän tai äidin tai heidän vanhempiensa kautta Vullien sukuun, ole ystävällinen ja ota yhteyttä. Sukumme päähaa-

rat ovat lähtöisin Sakkolasta ja Pyhäjärveltä Karjalasta. Vuosikymmenten saatossa asuinalueena on ollut myös koko Karjalan kannas ja sotien jälkeen koko Suomi.

Liittymällä sukuseuramme jäseneksi saat yhteyden juuri Karjalassa ja uusia hyviä samanhenkisiä ystäviä.

Yhteydenottoja toivoen: Pekka Vulli, Vähännummen-

tie 6, 13720 Parola. Puh 03-637 2446 tai 050 549 4878 tai- Maija Lehto, Lyhdekuja 5 B, 02200 Espoo. Puh 09-412 3175. tai 040 701 6207.

Rakkaamme

Erkki Einar MUSAKKA

* 12. 7. 1925 Vpl. Pyhäjärvi
† 8. 4. 2005 Sat. ks

Kiittäen ja kaivaten

**Sirkka
Maarit ja Pentti
Ulla-Mari, Leena ja Marcus
Merja ja Petri
Jouni ja Pirkko
Olli ja Tiina
Maija-Liisa ja Jarmo
Jenna ja Anniina
Elma ja Pentti**
**Pekka ja Juhla perheineen
muut sukulaiset ja ystävät**

Kerran Karjalan kunnalla alkanut tie on kuljettu elämän iltaan. Sait elää kauniin elämän, kuin kesätuulen lämpimän. Sinä aina autoit ja aherstit ja paljosta huolta kannoit. Olet ansainnut unen rauhaosan ja kiitoksen kaikkein kauneimman.

Rakkaat muistot säilyvät aina sydämissämme.
Lapset ja lastenlapset

Siunaus toimitettu 29. 4. Huittisten kirkossa.
Kiitos osanotosta. **Omaisat**

Rakas puolisoni, isämme, pappamme
meille kaikille niin rakas

Alpo Ilmari PUPUTTI

* 24. 5. 1934 Vpl. Pyhäjärvi
† 17. 4. 2005 Sat. ks

Syvästi kaivaten

**Marketta
Hannu ja Pirkko
Anne, Heikki, Niko ja Otto
Saara ja Tero
Hanna, Tapio, Juhla, Jukka ja Johanna
Juhani, Katja, Veera, Arttu ja Aaro**
Rakas kalastaja on nyt pois, toivoimme, että aika yhteinen jatkunut ois. Vaikka emme rakastane enää nää, muisto kallis sydämiimme ainaaksi jää. Emme ehtineet suota kiitos ja hyvästi, kun rakkaamme luotamme lähti. Kyynelisin, sinua kaivaten syvästi, katsomme taivaalle, kun sytytti rakas tähti.

Rakkaamme siunattiin 29. 4. 05 hänen
toivomuksensa mukaan perhepiirissä.
Lämmin kiitos osanotosta.

Ajatuksia elämän varrelta

Eräänä päivänä solmin mattoni päitä, miettien niitä ja näitä. On edessä mattoni kirjava raitainen, josta löytyy päivien saatto vaihtelevainen.

Tuossa on raitoja lapsuudesta, huolettomista päivistä, onnekkaita. Silloin päälleni olivat punaiset, kirjavat paidat. Niinkuin ahomansikat, ovat tässä mattoni raidat.

Sitten on raitoja nuoruuspäivistä, monen kirjavaa on mattoni, paljon muistoja kokoon saankin näistä.

Siniraidat tuovat mielehen ajan äitienpäivien, jolloin pienet kätöset lapsosten toivat sinivuokkoja juhlaan äitiin.

Kun näen valkeat, puhtaat kuteet, silloin muistan elämän alut uudet. Näitä raitoja matossa useita on, ainavankin lapsi viaton.

Väliin tulee raitoja keltai-

sia, joista muistan päiviä kultaista. Omat lapset kedolla kukkaseppeleet päissä ovat muistoina raidoissa näissä. Mustat raidat on surunpäiviä, joita on vaikea katsella. Ne kuitenkin kuuluvat elämälle, jotta voisimme nähdä kirkkaimmat päivät, on mustat ja harmaat raidatkin tehnyt käsi suuren kankurin.

On suuren kankurin tiedossa milloin mattoni puissa on valmista. Hän tehnyt on loimet ja kuteetkin, siitä kiitos olkoon mestarin, jonka kadessa elämän päivät on, kuten kangas puissa on arvaamaton. Elämä kaiken-kaikkiaan on kuten matto loimessaan, arvaamaton! Suuri kankuri tietää milloin mattokankaani valmis on.

HELMI HUKKANEN
(SIRKIÄ)
PUTIKKO

"Minä panen lakini heidän sisimpäänsä, kirjoitan sen heidän sydämeensä. Minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. Silloin ei kukaan enää opeta toista, velli ei opeta veljeään sanoen: 'Oppikaa tuntemaan Herra!' Sillä kaikki, pienimmästä suurimpaan, tuntevat minut, sanoo Herra. Minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejään." Jer 31:33-34

Jumalan laki on elämän oma laki. Se ei ole tarkoitettu kiusalliseksi kahleeksi, joka rajoittaa ihmisen vapautta, vaan tienviitaksi, joka neuvo suunnan hyvään elämään. Jumalan laki ei ole kirjoitettu ainoastaan Mooseksen saamiin kivitauluhiin. Siinäin vuorella tai katekismukseen, jota opettelimme kinkereitä varten ja rippikoulussa ulkoa. Se on kirjoitettu jokaisen ihmisen sydämeen ja omaantuntoon.

Yhä useammin kuulee kuitenkin sanottavan - myös pappien suulla -, että tuo sydämiin kirjoitettu laki riittää ja että emme tarvitse kirkossa muuta lain saamaa. Kirkon ainoa tehtävä on julistaa evankeliumia Jumalan rakkaudesta, eikä painostaa Jumalan lailla ihmisiä, jotka

Kirkonsanoma

Jumalan hyvä laki

muutenkin näntyvät taakkojensa alla.

Meidän ongelmamme kuitenkin on, että läheskään aina me emme lue tuota sydämiimme kirjoitettua tekstiä emmekä kuule omantuntomme ääntä. Sen takia on hyvä yhä uudestaan muistuttaa itseään Jumalan laista lukemalla käskyt katekismuksesta ja miettimällä niiden sisältöä. Jos emme kuuntele sydämiimme kirjoitettua lakia emmekä tarkista sitä katekismuksesta, meidän on vaikea - päivittäin kuin luulisi - kuulla puhetta Jumalan armosta ja ottaa se vastaan. Vain se joka tietää ja tuntee eläneensä Jumalan käskyjen ja hänen tahtonsa vastaisesti tarvitsee Jumalan armoa. Vain sellaiselle armo kelpaa.

Profeetta Jeremian kirjasta

otetut jakeet on valittu Helluntaipäivän Vanhan testamentin lukokappaleeksi. Siinä profetta kertoo Jumalalta saamansa viestin, että kerran tulee päivä, jolloin Jumalan laki on kirjoitettu ihmisten sydämiin niin selkeästi, ettei sitä tarvitse opetella kirjoista eikä kenenkään tarvitse opettaa sitä toiselle. Jeremian mielessä oli Israelin kansa, joka oli pahasti rikottu Jumalan lakia vastaan ja joutunut pakkosiirtolaisuuteen. Jeremian ennustus ei kuitenkaan ole vielä toteutunut, ei Israelin eikä kristikunnankaan osalta. Ensimmäisenä helluntaina, jolloin Jeesuksen opetuslapset Pyhän Hengen voimasta tulivat kykeneviksi julistamaan evankeliumia koko maailmalle (Apt 2), otettiin yksi askel Jeremian näyn suuntaan.

Tänä helluntaina (15. 5. 2005) me olemme yhä etäännyneet sen toteutumisesta, ja se osoittaa, että me olemme vielä matkalla, vielä kaukana siitä, millaisia meidän pitäisi kristittyinä olla.

Tänä vuonna myös Kaatu-neitten muistopäivä osuu Helluntaan kanssa samalle sunnuntaille. Jeremian sanoma sopii myös sen tunnukseksi. Yli kuusikymmentä vuotta käydyissä sodissa sotilaita ja siviilejä kuoli sen tähden, että Euroopan suurten kansojen ja varsinkin heidän johtajensa ansiosta kansojen välillä vallitsi epäluulo ja viha. Maailman mahtavat tahtoivat antaa toisilleen "opetuksen". Voisiko nyt Euroopassamme olla mahdollista ottaa seuraava pieni askel Jeremian näyn tiellä? Samalla kun emme tahdo ummistaa silmiämme menneiden sotien aikaisilta vääryyksiltä, voisimme myös kysyä, mitä hyvää me voisimme oppia toisilta kansoilta, veljiltä ja sisariltamme. Vieläkin tärkeämpää on, että olemme Jumalan hyvän lain ja hänen armonsäntänsä saattajia.

JUHANI FORSBERG

Kuolleita

Martta Ijäs

Martta Ijäs o.s. Tevola, syntyi Karjalassa Kurkijoella 23. 8. 1911. Hän nukkui pois 28. 3. 2005 Kuningaisten vanhainkodissa Huittisissa. Kuollessaan Martta oli 93 v.

On aika jäähyväisten ja kyyneleiden, senjälkeen tulee muistelemisen vuoro, kunnes taas viimein "miespolvet vaipuvat unholaan", niinkuin rakkaassa Maa on niin kaunis -laulussa lauletaan. Sadat ja taas sadat kirkkaat silmäparit vastasivat hänen katseeseensa 40 vuoden, monesti raskaankin opettajatyön aikana. Silti hän sanoi aina tyyneästi:

Martta Ijäs.

"Mie pidin 40 vuotta koulua, eikä pahoja poikia ollut". Tämä oli Marttan vastaus kysytyessä sen ajan koulunkäynnin vaikeuksista.

Hänellä oli vahva usko Jumalaan, joka oli jo kotoa perittyä. Aamunsa hän aloitti lukemalla ääneen päivän tunnussanan. Yhdessä puolisonsa Arvon kanssa hän lauloi paljon virsiä. Rakkain niistä oli virsi 146, etenkin sen toisen säkeistön sanat: "Ei he enää itke siellä, niinkuin tiellä, itkivät he kulkeissaan". Varmasti nämä virren sanat toivat lohdutusta raskailla evakotilakoilla, niinkuin myöhemminkin elämän teillä.

Neljä viimeistä vuottaan Martta vietti ensin sairaalas-

sa ja sitten vanhainkodissa. Vielä sielläkin hänen silmänsä kirkastui, kun televisiosta tuli lastenohjelmia.

Rovasti Eino Lehtisaari siunasi hänet viimeiseen lepoon. Siunauspuheensaankin Lehtisaari toi esille nämä Marttan kaksi raskasta laulua, tämän virren 146 ja "Jo Karjalan kunnalla". Puheessa oli myöskin nämä Raamatun sanat: Ja ihminen palajaa maahan, niinkuin on ollutkin. Ja henki palajaa Jumalan tykö, joka on sen antanutkin. Saarn. 12:7.

Tämä lämminhenkinen muistotilaisuus herkisti mielet ja tiesimme, että Martta oli nyt Jumalan kämmenellä matkalla Taivaan kotiin.

MARJA-LIISA KOLISEVA

Into Kalevi Tähkäpää

Syntyi 26. 9. 1929, kuoli 27. 3. 2005. Ystävämme ja työtoverimme evakkomatka päättyi sairauskohtaukseen pilkkiretkellä Tarjanneveden jäälle. Hienompaa levätpäivää tai kauniimpaa lähtöpäivää on hänelle vaikea kuvitella.

Lapset ja lastenlapset kutsuivat Intoa Äijäksi, kuten karjalainen isoisan kunnianimi kuulukaan. Kaipuu Karjalaan, isänmaallisuus, suomenkieli ja suomenkieliset alkuperäisnimet olivat Inton sydämenasioita. Into seurasi aktiivisesti politiikkaa ja suhtautui yhteiskuntakriittisesti moniin asioihin. Rohkeus mielipiteissä ja lämmin persoonallisuus yhdistyivät hänessä.

Evakkotaival alkoi ja Kone-

vitsan saari rakkaassa Karjalassa jäi taakse. Karjalasta matka vei Hämeenlinnan seudulle. Saatuaan valkokalkein Hämeenlinnan lyseosta hän valmistui kansakoulunopettajaksi v. 1953 Jyväskylän seminaarista. Opettajana hän toimi Ruovedellä, Pudasjärvellä, Pohjaslahdella, Virolilla, Hämeenlinnan Tuomelan koulussa ja eläkkeelle hän jäi koulunjohtajana v. 1989 H-linnan Nummen koulusta. Kouluaan Into johti isällisin ottein rehellisyyttä korostaen. Nummen koulun nopean kasvuvaiheen aikana Into arvosti ja painotti perustaitojen ja tietojen kunnollista oppimista. Hänellä oli aikaa työtovereilleen, jotka käyttivätkin hyväkseen Inton neuvoja ja

teknistä tietämystä. Hänen pitämänsä puheet olivat lämpimiä, kannustavia ja niissä oli selkeä sanoma. Into vierailikin säännöllisesti tervehtimässä arvostamaansa "Nummen väkeä".

Hän jatkoi eläkkeelle jäätyään vaikuttamista koulutuslautakunnassa ja Eläkeläiset kansan asialla -puolueen valtuustoryhmässä 90-luvun puolessa välissä.

Käden taiteijana Into oli vertaansa vailla. Hän ehti olla mukana monenlaisissa rakennustöissä. Intolla oli tarvittavat taidot perinteisen puuvevään ja tenolaisen jokiveneen valmistukseen. Kalaporukoissa ihastettiin hänen suunnittelemaansa harvustuksiin liittyviä keksintöjä ja pikkunikkejä. Myös rak-

kaalla kesämökkillään Into rakenteli paljon. Viimeksi syksyllä kaivettiin uusi kaivo. Ja mikä rakennellessä koska huolto pelasi, lempilauseensa olikin: "Sirkan tekemä ruoka on parasta".

Monet kokevat menetyksen, koska Inton laajaan ystäväpiiriin kuuluu mm. entisiä oppilaita, heidän vanhempiaan, luottamushenkilöitä, työtovereita metsä- ja kalamiesystäviä sekä lentopalloporukkaa, jonka toimintaan Into osallistui aivan viime viikkoihin asti.

RISTO SALO
JUKKA SIHVO
KIRJOITTAJAT OVAAT
INTO TÄHKÄPÄÄN
TYÖTOVEREITA
NUMMEN KOULUSTA.

Merkkipäiviä

Usko on Aino Honkalalle kuin jokapäiväinen leipä

70 Toukokuussa Ritvan päivänä syntynyt Aino Ritva Honkala os. Pulakka sai syntymälähjakseen monia hyviä avuja, joilla hän on ilahduttanut läheisiään ja ystäviään. Suoniemen kansakoulussa oli opettajana Eero Järventausta, joka toimitti oppilaiden kanssa "Kimmake" nimistä lehteä. Aino kirjoitti siihen runon ja opettajan kannustamana runoja on syntynyt tähän päivään asti. Runojen aiheet ovat moninaiset Pyhäjärviuhlat, ystävien merkkipäivät, seurakunnan tapahtumat ym. Pyhäjärvi-lehden avustajana hänen murrepakinoitaan ja runoja on ollut usein myös lehdessämme.

Eurajoen kristillisen kansanopiston ja kodin antamat elämänarvot Aino sisäisti elämänohjeeksi jo aivan nuorena. Ja mitä vanhemmaksi sitä on elänyt, sitä tärkeämmäksi on usko tullut. "Se on kuin jokapäiväinen leipä". Se usko on kantanut monien vaikeiden asioiden yli. Silloinkin, kun hän menetti aviomiehensä ja jäi pienen Risto-pojan yksinhuoltajaksi. Tai, kun hän sairastui syöpään ja koki ihmeekseen täydellisen parantumisen.

Avoina ja sosiaalisena Aino on toiminut monissa yhteisissä riennoissa. Kun Pyhäjärvi-lehdellä oli asiamiehiä, oli Aino yksi parhaista uusien lehtitilausten hankkijoista. Asiamieskilpailuissa hän nappasi palkintoja joka vuosi. Noitermaan Raittiusyhdistys siirtyi nimenmuutoksen jälkeen Suoniemelle. Ainolle tuli täyteen yhdistyksen toiminnassa 50 vuotta, jolloin hänet nimettiin kunniajäseneksi. Tampereen Seudun Pyhäjärvi-kerho ja kahdesti kuussa kokoontuva Nokian Karjalaisten naisosasto ovat tärkeä suola karjalaisen kulttuurin vaalimisessa.

Kolme vuotta sitten Aino osti kauniin osakkeen aivan Nokian keskustasta. Aion vanhempiensa kanssa hankitti omakotitalo Kuloveden rannalla jäi kesäasunnoksi. Nyt Ainosta tuli todellinen seurakunta-aktivisti. Kadun toisella puolella on seurakuntakeskus, jonka tiistaikerhossa ja torstai-illoissa hän käy säännöllisesti. Kirkko on kävelymatkan päässä, johon askeleet vievät suunnutaisin. Samoin seurakunnan järjestämille retkille Aion osallistuminen on takuuvarmaa.

Ainolla on laaja ystävä- ja tuttavapiiri, josta hän muistaa aina kiittää Jumalaa. "He kaikki ovat antaneet niin paljon rikkautta elämäni." Samoin me ystävät tiedämme, miten paljon Aino on antanut meille. Jokaisen vastoinkäymisen tai sairauden kohdatessa meillä on tietoisuus siitä, että Aino rukouksissa vie vaikeutemme eteenpäin. Hänelle, johon Aion luottamus on rajaton. Sydämelliset onnittelet Sinulle Aino syntymäpäivänäsi 27. 5. monien ystävien puolesta.

SALME RINTALA

Aino Honkala.

Merkkipäiviä

Elma Rampa Pyhäjärven Orolasta täytti **90 vuotta** 3 huhtikuuta 2005. Hän asuu pirtteään omassa kaksiossaan Helsingin Mäkeläncadulla. Pyhäjärvi-lehden hän

lukesi aina sen saavuttua tarkkaan.

80 vuotta täytti 10. 5. Järvenpäässä **Hannes Akkanen**.

Hilja Hinkkanen täytti **91 vuotta** 16. 4. Velivainajien lapset täydensivät Pyhäjärvi-tietouttaantään haastattelemalta. Henkilöt takarivissä **Hiljan** poika **Kauko Hinkkanen**, **Helka Koponen** ja **Aimo Äikiä**. Eturivissä **Risto Äikiä** ja **Reino Äikiä**.

Kiitos

Nyt, kun viittiä vailla sata, jatkunut on elämäni rata, kiitän Teitä ystäväni, muistaissanne minua sanoin, kortein, kukin, lahjoin! Päivästä teitte, iloisen meille, kaikkea hyvää toivotan Teille!

Alma Karilainen

Alma Karilainen viiden lapsensa ja minioidensä ympäröimänä.

Putkat ja hevoskatokset

Kirkon ja Kunnantalon lisäksi Pyhäkylässä oli monia muitakin kaikkia pitäjäläisiä palvelevia rakennuksia ja kohteita. Vähäisimpiä, mutta eivät suinkaan tarpeettomia olivat kunnantalon vieressä olevat "Putkat". Niistä kirkol- la asioivat saivat ostaa linsaa ja munkkeja, yms. Yhtä tarpeellisia olivat hevoskatokset kirkonkylään asioille tul- leiden pitäjäläisten hevosille suojan antajina.

Löytöisiköhän jonkun pitäjäläisen valokuva-arkistosta valokuvia näistä kohteista. Pyhäkylän kirjatoimikunta

niitä mielellään lainaisi. Ku- vat ja mahdolliset muut tiedot pyydetään lähettämään Toivo Hinkkaselle, Koskisen- tie 6, 38300 Kiikka. Tallen- nuksen jälkeen kuvat palu- tetaan omistajilleen.

Rahaakin tarvitaan

Pyhäkylän kartan teosta ja Pyhäjärven Ns. lahjoitukse- ta muodostuneen pienen "pesämunan" avulla on kir- jahankkeen laskuja pystytty tähän asti maksamaan. Ta- lousjaosto ja varsinkin ra-

Muistojeni Karjala TV-2:ssa

Ylen digitaalisella teema- kanavalla vuoden vaiht- teessa esitetty 10-osainen Muistojen Karjala ohjel- ma lähetetään 31. 5. alka- en aina tiistai-iltaisin kello 18,20 puolen tunnin mit- taisina ohjelmaosuuksi- na. Ohjelmasarja perus- tuu vuosina 2000-2002 Helsingin yliopiston kan- santieteen opiskelijoiden keräämään haastatteluai- neistoon "Karjalaisesta siirtokarjalaiseksi" ja hy- vin laajaan elokuva- ja va- lokuva-aineistoon sekä eri lähteistä saatuihin vanhoihin valokuviin.

Vpl. Pyhäjärveltä oleva haastatteluaineisto on varsin niukkaa. Säätiöm- me taholta ei osattu pa- neutua henkilöhaastatte- luihin riittäväällä aktiivi-

suudella. Sen sijaan ohjel- man tekijät saivat sää- tiömme kahden valokuva- näyttelyn aineisto taust- takuviksi. Ohjelman eri osissa näkyvien haastatte- luun hienosti liittyvinä lä- hes 50 eri valokuvaa mai- semista, henkilöistä ja ta- pahtumista elävöittä- mään jostakin muusta Kannaksen pitäjistä ole- vaa haastattelua. Kunkin ohjelmajaksos lopussa kiitetään kuvanlähettäjiä.

Kun itse olen katsonut ko. ohjelmasarjan koko- naisuudessaan läpi voin lämpimästi suositella oh- jelmaa kaikille. Jos mah- dollista kannattaa varu- ttaa taltiomaan ko. ohjel- mat videnauihoille.

REINO ÄIKIÄ

Osoite: Kaasalantie 60, 32700 Huittinen. P. 044 564 1040 ja sähköposti: antti.kaasalainen@eloaita.fi.

Tietojen keruu ja asioiden talteen kirjaus edistyy hyvää vauhtia. Täydennystä monelta joudutaan vielä pyyt- mään. Kiitoksia hankkeen saamasta suuresta luotta- muksesta.

Virkistävää kesää ja avoin- ta "lahjoittajan" mieltä kai- kille toivottelet!

PYHÄKYLÄN
KOULUPIIRIN
KIRJATOIMIKUNTA

Etelä-Karjalan "pieni piiri"

No siitä on taas aikaa kulu- nut kun Etelä-Karjalan VPL :n Pyhäjärvi-kerho on ant-anut itsestään mitään kuulu- ta. Mutta sehän taitaa olla pik- kuerhojen vitsaus, kun toi- mintaa ei juurikaan ole, niin kuulumistenkin kertomista ei ilmene. Mutta kyllä hyviin tapoihin kuuluu silti, että ai- na silloin tällöin jonkinlaisen merkin antaa kerhon toimi- nasta ym. Vaikkakin mukana on toiminnassa samat kasvot (ilmeisesti hyviksi havaitut

koska muutosta ei vaadita. Siitä on taas todistena hui- tikuussa pidetty kerhon vuosikokous. Kokous pidettiin taas kertaalleen Orvokki Vanhasen asuman talon ker- hohuoneistoissa, jonnekka Orvokki oli laittanut tarjoit- lakin viimesen päälle. Meitä oli paikalla kymmenen ker- holaista, aloitimme kahvin- juonnilla ja samalla siirryim- me kokousasioihin.

Kuten edellä mainitsin hallitus säilyi entisenä, niin-

kuin muutkin toimikunnat. Edellisen vuoden toiminnas- ta mainittakoon vuosiko- kous, pikkujoulu + 50-vuotis- juhla (Esteri Uronen) retki Orvokille Taipalsaaressa. Jo- tenka näyttöön on, että ei aika ole mennyt pelkäksi peuka- lon pyöritykseksi.

Kokouksessa päätettiin ot- taa selvää onko halukkaita v. 2006 kesällä järjestettävään kotiseutumatkaan. Mukana ollut Pirrko Musakka tiesi kertoa että tämän kesän ma-

joitukset on varattu ja olisi tullut muutenkin turhan kii- re. Esteri lupasi jo alustavasti matkan vetäjäksi, jotenka laitetaan asia pikkuhiljaa muihamaan. Jos asia toteu- tuu, niin sovietaan syksym- mällä tarkemmin ajankoh- dasta, reitistä ym.

Tällä tavalla tämä piiri pie- ni pyörii täällä Lappeenran- nassa.

Hyvää kesää kaikille Pyhä- järvi-lehden lukijoille.
RAIMO FEDERLEY

Noitermaan koulupiiriläisille

Koulupiirimme kirjojen saantimahdollisuus on lop- pusuoralla. Viime kesänä teetettiin jatkuvan kysynnän takia vähän lisää Noitermaan seudun historiikki- ja Noitermaan seudun historiikki Vaellusvuodet -kirjoja. Nyt niitä molempia on jäljel- lä runsaat 20 kpl.

Kirjojen tekijät ovat aika- naan tahtoneet jättää tällä tavoin jälkipolville muiston menetetyistä kotiseudusta Kiimjärven ja Pyhäjärven

välisellä kannaksella ja noi- den järvien rannoilla, elä- määstä kotikylissä ennen so- tia ja seudun asukkaiden vai- keista vaellusvuosista. Kirjo- jen ilmestyessä vuosina 1984 ja 1986 niitä hankittiin innol- la itselle ja lapsille. Toki kirjat kiinnostivat muitakin kuin Noitermaan koulupiiriläisiä.

Meidän, kirjojen saannista huolehtivien voimavarat vä- henevät ja ikäkin on karttu- nut, joten osaltamme työkir- jojen saamiseksi on nyt lop-

pumassa. Mikäli joku haluaa hankkia näitä kirjoja suku- laisilleen tai lapsenlapsilleen ja näin jättää heille tietoa "juuristaan", on siihen vielä mahdollisuus. Voi olla, että menneet tapahtumat eivät tällä hetkellä nuorempia kiinnosta, mutta usein käy niin, että kiinnostus herää myöhemmin ja kaikki tieto on silloin arvokasta.

Kirjoja on saatavana TSOP:n Siuron konnitorista sekä osoitteesta Anna-Liisa

Heikkilä, Jokisjärventie 259, 37200 Siuro, puh. 03-340 6445. Kirjoja voi myös varata nimellä, jolloin toimi- tan ne ensi kesän Pyhäjärvi- juhliille, jos Luoja suo.

Olisi toivottavaa, että juh- lien yhteyteen voisi järjestää koulupiiritapaamisen. Siitä lähemmin kesäkuun lehdes- sä.

Koulupiiriläisiä lämpimäs- ti tervehtien
ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Muistelun jäljet

Suomessa on jo muutaman vuosikymmenen ajan kerätty elämäntietoisuutta kuvaavia perinnearkistoihin. Esimerkiksi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkisto (SKS KRA) on järjestänyt aina 1960-luvun lopulta lähtien erilaisia perinteenkeruukilpailuja, jotka ovat olleet hyvin suosittuja. Keruihin vastaavat kaiken tyyppiset ihmiset, Katriina Eskolan mukaan ketkä tahansa meistä (Eskola 1998). Kaikkia vastaajia yhdistää kuitenkin halu kertoa omasta elämästä ja tarve merkityksellistä elämäänsä kirjoittamalla. Vastaajista löytyy ihmisiä, jotka kirjoittavat halukkaasti aina kun kehoitetaan. Heitä voisi nimittää *jo kirjoittaneita eläviksi* ihmisiksi.

Työkennellessäni kesällä 2001 Kansanrunousarkistossa pääsin paremmin tutustumaan arkistokirjoituksiin. Työni yksi vakioitehtävä oli kaikkien arkistolle lähetettyjen tekstien arkistotietojärjestelmään kirjaaminen. Silloin olivat meneillään muun muassa omaelämäkertateksti "Karjalainen mies" ja sananparsiperinnettä kartoittava keruu "Jokiset talteen". Oli mielenkiintoista seurata, paljonko lähetystyöä päivittäin tuli ja vastaisivatko samat ihmiset molempien käynnissä oleviin keruihin. Nyt myöhemmin ajateltuna, päivittäinen postien purkamisen antoi tuntuunsa siihen liikkeeseen ja jatkuvuuteen, joka Kansanrunousarkistoon vastaavien kirjoitukset synnyttävät. Ehkä juuri päivittäisen postin parissa työskennellessäni minua alkoi kiinnostaa ja kiehtoa tällaiset lähes jokaiseen keruuseen vastaamaan pyrkivät aktiivikirjoittajat.

Harjoittelujaksos aikana yhtenä tavoitteena oli löytää aihe tulevalle pro gradu-tutkielmalle. *Arkistojen aktiivikirjoittajia* ei ole Suomessa liiemmin tutkittu. Aktiivikirjoittaminen alkoi tuntua mielenkiintoiselta ja ehdottomasti tutkimisen arvoiselta aiheelta. Aivan viimeisillä harjoitusviikoilla ajatus kypsä ideaksi: päätin tarkastella tulevassa gradusani jonkin tällaisen aktiivikirjoittajan omaelämäkerrallisia tekstejä. Tietyt kirjoittajan valikoituminen tuntui ensin sattumanvaraiselta. Valintakriteerini olivat pienet: kirjoittajan tuli olla vuosisadan alkupuoliskolla syntynyt elossa oleva nainen. Ajattelin, että naisen kirjoittamat tekstit tuntuisivat miehen kirjoittamia laheisemmiltä ja toisaalta, että jos kirjoittaja olisi vielä elossa, voisin hyödyntää ajallisesti aivan tuoreita kirjoituksia. Sain muutamia hyviä ehdotuksia henkilöistä, joiden joukosta voisin tehdä valintani. Mukana oli eräs kirjoittaja, jonka vuosina 2000 - 2001 järjestettyyn keruuseen *Firman juhlal. Työyhteisöjen*

tapakulttuuria kirjoittama eläväinen teksti muistui heti mieleeni. Lähdinkin metsästä kiyseen naisen muita kirjoituksia eri keruista, jolloin pääsin myös vilkaisemaan paremmin eri keruiden ominaisuuksia. Pian minulle selvisi, että valitsemman naisen kirjoituksia on hyvin runsaasti ja niitä on myös muualla kuten esimerkiksi Museoviraston Keruuarkeivissa. Kiyseen naisen kirjoitukset vaikuttivat mielenkiintoisilta ja niistä nousi esille muutamia piirteitä, joita tajusin voivani hyödyntää feministisessä tutkimuksessa, johon olin vähin erin suuntautunut. Kiyseen aktiivikirjoittajia on Karjalassa Viipurin läänin Pyhäjärven pitäjässä vuonna 1919 ison maalaistalon nelilapsisen perheen esikoiseksi syntynyt Toini Pelkonen.

Toini

Lapsuuttan Toini on kuvannut pääasiassa leikin ja työn vuorottelunsa. Jo lapsena hänellä oli unelma valmistua historian opettajaksi ja asua itsenäisen vanhanpiikana omassa mökissä. Perheessä ei kuitenkaan arvostettu naisten kouluttautumista ja niin Toini aloitti työt kauppiasharjoittelijana vuonna 1937. Sodan alkaessa Toini toimi Karjalassa viestilönnä. Toini joutui eroon perheestään, kun muu perhe lähti evakkoon Pohjanmaalle. Toinin mukaan hän osittain ajautui avioliittoon etsiessään turvallisuuden tunnetta sodan keskellä. Toini kokee liiton kuitenkin onnistuneeksi. Perheeseen syntyi ensimmäinen lapsi vuonna 1942 ja samoihin aikoihin Toini jäi kotitaidiksi. Kaiken kaikkiaan Toinilla on 5 lasta. Sodan jälkeen Toinin mies sai työpaikan aluupseerina Suomenlinnan varuskunnasta ja perhe muutti Ilosaareen. Ilosaareissa perhe sai ensimmäistä kertaa rakentaa omaa, pysyvää kotia. Toinin miehen jäädessä eläkkeelle pariskunta muutti Helsingistä Nummelaan. Toini asustaa edelleen Nummelassa rivikotitalossa. Hänen miehensä kuoli muutama vuosi sitten.

Vuonna 1975 Toini on kirjoittanut ensimmäisen keruutekstin Karjalaisen kulttuurin edistämisyseuralle nimellä *Nuoruusvuoteni Karjalassa*. Toinin vastannut lähes kaikkiin Museoviraston järjestämiin kyselyihin vuosina 1981-1996, sekä SKS:n keruihin vuodesta 1981 lähtien. Hän kirjoittaa edelleen. Omaelämäkertoja Toini on kirjoittanut 4-5, riippuen kiyseen genren määrittelykriteereistä. Kirjeenvaihtoa ja päiväkirjatekstiä löytyy koko elämän varrelta, erityisesti sota-ajan kirjeenvaihtoon on ollut valtavaa. Arkistojen lisäksi hän on kirjoittanut muutamia aikakausi- ja paikallislehtiin

Tutkija Anna Hynninen haastattelee Toini Pelkosta.

(mm. Pyhäjärvi-lehti, Karjala-lehti, Kotiliesi, Eeva sekä Kirko ja kaupunki).

Rakkaus kirjoittamisen ja lukemiseen

Toinin mukaan kirjoittaminen on tuntunut aina läheiseltä ja rakkaalta. Se on ollut elämäntapa, josta on saanut niin mielihyvää, kiitosta kuin myönteistä palautetta. Toini on kirjoittanut eräissä kirjeessään allekirjoittaneelle:

Lapsesta saakka kirjoittaminen on merkinnyt minulle paljon. Kirjoittaminen oli jo kiertokoulun aikana rakas harrastus: kynä oli rakkaampi kuin neula, sukka puikot tai tiskiräsy. Kirjoittaessani olen oma itseni, kukaan ei minua hallitse eikä määrää. (Kirje 2003, Anna Hynnisel)

Seuraava ote on poimittu Toinin vuonna 1995 kirjoittamasta omaelämäkerrasta. *On osannut tehdä käsityötä, neula ja puikot aina katosivat, ompelukoneen neulan ompelin keskisormeni läpi, silitysraudan pudotin varpaalleni. En leikkinyt nukeli, kun en saanut tehtyä niille vaatteita. Muistan minulla olleen yhden nuken. Hautasin sen kun isojen ihmisten silmät vältyivät, ette naura ainakaan minun nukenvaatteitani. Opin kirjoittamaan kiertokoulussa ja silloin aloin väsäätä olemattomien hienojen nukien elämäkertoja. Vuosen mittaan nuket kasvoivat aikuisiksi, Ranghildit ja Valdemarit avioituivat ja saivat lapsia. Kaikki olivat rikkaita ja hienoja ja asuivat kaupungissa. Aina kun sain vähän jostokkua paperi piti polttaa. Jos joku olisi nähnyt, olisivat nauraneet ja hyvässä lykyssä sanoneet hupsuksi. Paperiksi keräsin kaupan valkeat paperit, kynä oli usein pieni pätkä. Usein kuulin myös, mikä maister sie luulet olevat, ko ain uot pännä kääs. (SKS KRA Elämysten jäljillä 8380. 1995)*

Kirjoittaminen innoitti

Toinin mielikuvitusta, mutta se merkitsi hänelle myös jotain muuta. Se merkitsi onnea, salaisuutta, omaa tilaa ja oman tahdon toteuttamista, jopa ehkä unelmia tulevaisuuden suhteen. Kirjoittamisen lisäksi myös lukeminen oli rakas harrastus. Toini kuvaa lukeneensa usein korkeassa puussa. Korkealla oma maailma erottuu hyvin selkeästi alhaalla olevasta arjesta. Puissa haaveet ja unelmat ovat todentuntuisempia. Seuraava ote on Toinin vuonna 1991 kirjoittamasta omaelämäkerrasta:

Kirjoitin ja luin mielelläni. Se oli aivan sanomisen aihe. Kesäisin kiipesin mäntään suureen kolmihaaraiseen pihlajaan ja luin siellä. Ei miellä kotona mitään kirjoja ollut kuin Raamattu, viirikirjoja ja Katekismus. Suurella itkillä sain käydä kirjastossa ja ostaa joskus Sirpaleen tai Perjantain. Onnellisimmat hetket vietin rannassa lehmä paimenessa. Lehmät olivat järjessä, yksi lehmä ui joskus juohteen edite naapurin puolelle. Rannassa oli yksi jalava, sen kiemuraisella oksalla istuin ja kirjoitin mielikuvitusihmisten elämästä. Olin tehnyt vihkon kaupan valkoisesta paperista, siinä olikin piilotelemista, ettei kukaan nähty kotona. Jalavan oksalla haaveilin, katsoin aholta vanhanpiikin mökin paikan ja vielä uskoin, että jonkun onnellisen tapahtuman kautta saan lukea historian opettajaksi. Vanhuuteni vietän täällä, eikä siinä ollut miehelle sijaa! (SKS KRA Sata 14037. 1991)

Vanhapiikkaa ja opettajaa Toinista ei tullut, mutta kirjoittaminen ja lukeminen säilyivät rakkaina harrastuksina koko elämän ajan. Perheenäitini aikaa ei omille harrastuksille paljoa jäänyt, mutta eläkeikässä kirjoittaminen pääsi kunnolla taas vauhtiin. Toini on kirjoittanut kaikki tekstit käsini, jonka jälkeen hänen miehensä Lauri kirjoitti ne puhtaaksi koneella. Lauri ei aina

ollut kovin kannustava Toinin kirjoitus-harrastuksen suhteen, mutta oli silti aina valmis auttamaan puhtaaksikirjoittamisessa. Toini on arvellut että Laurin ajoittainen negatiivinen asenne juontui kouluajoille, jolloin Laurin ja Toinin oli tapana kilpailla paremmuudestaan. Varmasti Toinin kirjoitukset rikastuttivat myös Laurin elämää, saihan hänkin muistella yhteisiä menneitä lukiessaan tekstejä.

Joskus pahoitin mieleni Laurin väheksymisestä kirjoittamistani kohtaan. Vuosien myötä näin hänen kuitenkin joskus liikuttuvan kirjoittaessaan tekstejä puhtaaksi. Olen ymmärtänyt negatiivisuuden johtuvan kouluikäisestä paremmuuden tavoittelusta. Kilpailu jatkui siis avioliitossa edelleen. Lauri menetti paljon enemmän aikaa puhtaaksikirjoittamisessa kuin minä kirjoittamisessa. Sanoin kerran hänelle, on mukavaa kun meillä on yhteinen harrastus. Lauri sanoi, sinulle harrastus, minulle pakko. (Kirje 2005, Anna Hynnisel)

Halu kertoa

Mikä on saanut Toinin kirjoittamaan esimerkiksi omaelämäkertansa aina uudestaan ja uudestaan? Mitä hän on jaksanut uskollisesti vastata esim. suurimpaan osaan SKS:n kirjoituskeruista? Mikä on pitänyt hänet kirjoittamaan niin paljon elämästään? Toini on kirjoittanut seuraavasti Museovirastolle vuonna 1988 lähettämänsä Sota-ajan näimen kirjoituksen viimeisissä virkkeissä.

Tosi hauskaa on ollut tää kirjoittaa, itkeä ja nauraa. Lukee vanhoja kirjeitä ja hassua päiväkirjoja. Elää uudelleen monet tapahtumat jo unhoon jääneet ja panna tälle "viimeiselle suoralle" matkaveäksi. Päivät päälle tysten, päällimmäisiksi parrmat. (MV/ 34/200/1988)

Otteesta tulee hyvin esille myös se, kuinka kerronta on

aina valintaa siitä mistä kertoo ja mitä jättää kertomatta. Kerronta voi täyttää jonkin poissaoloa tai muuten vain rikastuttaa elämää kuten mikä tahansa muukin harrastus. Toini on maininnut kirjoittamisen vahvistaneen myös heikkoja kotitidin itse-tuntoa. Toini on kirjoittanut kirjeessään:

Julkaiseminen ei ole tärkeää, eikä kirjoituspalkinnonkaan. Totta kai ne kannustavat, tulee mieleen "Osaanhan minäkin jotakin!". Luulen että osaan kirjoittamisella parhaiten tulkita ja kertoa tuntejani. Olen muuttanut paljon kirjoittamisen mukana. Se on ollut valtava itse-tunnon kohottaja ja voiman antaja! Usein olen elänyt kirjoittamani hetket uudelleen, saatan itkeä ja nauraa. Usein yöllä saatoin mennä mihenkilkin herättämään. Pistääköhän kirjoittamaan tämä nopeasti ympärilläni muuttuva maailma, myös koetut sodat, evakkous, köyhyys ja nyt tämä yltäkylläisyys. (Kirje 2003, Anna Hynnisel)

Toini pohtii osuvasti sitä, mistä kirjoittamisen ja kertomisen tarve ovat voineet syntyä. Yhtenä motiivina teki-kiat ovat pitäneet jälkiteollisen yhteiskunnan hajanaisuutta, jota ihmiset kompensaivat itsensä ja ympäristönsä tarkastelemisella. Näin muisteltua ja kerrontaa voi pitää tapoina kiinnittyyä johonkin, edes hetkellisesti. Kerrontaa on pidetty myös reaktiona huoleen aidon ja pysyvän katoamisesta. Eri-tyisesti vanhemmilla ihmisillä yhtenä kerronnan motiivina arvelaan olevan halu säilyttää ja välittää katoavaksi koettua perinnettä. Muistelusta ja oman elämän kertomisesta on puhuttu myös tapana ottaa elämä "haltuun". Esimerkiksi omaelämäkerran kirjoittaminen voi olla keino muodostaa ta-herentti juoni elämälle, jossa tapahtumat saavat omat merkityksensä sijoittu- saan ajalliselle jatkumolle. Juonen kertoja rakentaa itse

olemassa olevia kerronnan konventioita noudattaen. Kirjoitettu elämä ei ole enää ns. hajallaan, vaan siitä on muodostunut koherentti itse muotoiltu kertomus. On puhuttu myös muistelemisen ja kerronnan terapeuttisuudesta. Muistelulla voi olla mahdollista etsiä selityksiä elämäntapahtumille, omalle persoonalle, surulle, ilolle tai ongelmalle.

(Hynninen 2004.) Kirjoittaminen voi siis helpottaa surussa ja myötä-elää ilossa. Seuraavassa kauniissa kirjoituksessa Toini kertoo aviomiehensä Laurin viimeisistä ajoista. Lauri sairastui ja vietti muutaman kuukauden sairaalassa ennen kuolemaansa. Toini saattoi miestänsä viimeiseen asti. Lauri on mielessä päivittäin ja Toini kertoi kuinka yhä edelleen saattaa hapuilla Lauria sängyssä vierellään.

Mieheni oli viisi viimeistä kuukautta sairaalassa. Sain käydä häntä loppuaikoina joka päivä katsomassa, viivyn 3-4 tuntia. Olen onnellinen että sain elää sen ajan, silloin tunsin että me kaksi olemme yhtä. Kerran hän sanoi, käy kysymässä hoitajilta, saako tulla viereni. Estelin, tämänhän on sairaala. Toistui se sama juttu, hän eri antanut periksi ja menin arkaillen kysymään. Hoitaja halasi minua ja sanoi, tottahan te saatte, joka päivä voinnin jälkeen hän ojensi käteensä, sain käydä käsivarrella, usein sanoimme kulta, kulta, kulta, näin on hyvä. Nukuin tunnin kuin pienen lapsi, hän katsoi usein minua kun heräsin. Juttelimme vähän aikaa. Miettiiään hän saattoi sanoa: siun kanssaisi ei tult iäkää, tai, nyt sinulle tulee sellainen aika, etei tarvitse ketään totella. Silloin hän ajatteli pois lähtönsä. Viimeisinä aikoina hän toivoi, että pääsisin sinun kanssasi yhteen asumaan ja ehkä viimeisenä nosti sormensa ylös, sinä olet minun ainoa vaimoni, sanoi tyttönimeni ja kotikyläni. Kysyin enkös ole Pelkonen, kateesta löytyi nuoruuden katse: ei ei ei, sinä olet Toini Vesikko Porsaanmäeltä. Hymy oli kaunis nuoruuden hymy. Kului pitkä aika, taas hän nosti yhden sormensa: minä olen sinun ainoa miehesi. Eivätkö nuo ole sellaisia muistoja, saa olla kiltallinen, kun sai ja jaksoti elää pitkän liiton. Kun hän oli lähtenyt, istuin hänen luonansa käsi kädessä, kertasin elämäämme. Se oli rakennettu luottamukselle, kunniotukselle ja kaikki kestäväksi. Meitä oli kaksi nuorta, miltei lasta, näin on hyvä! Sain olla ainoa. Sinä olet ikuisesti minun ainoani, sanoi saatesan arkun äärelä. Ystävä pappi Kaarle Viika sanoi, tuollaisia saatesanoja kuuluu harvoin, mitä Toini sanoi Laurille. ("Pitkä avioliitto" Kaarina Määtälle s. 11, 2003)

Muistelulla ja elämästä kertomisella ihminen saattaa siis pyrkiä rakentamaan itsestään ehyyttä persoonaa, ja vaikka tämä eheys onkin kuvitteellista, saattaa prosessista olla ihmiselle suurta hyötyä. Motiivina kerronnalle voi olla myös jonkin aikaisemmin piloitellun tai vaienettyn hyvin tuominen, mikä kiteytyy esille esim. eri marginaaliryhmien kerronnassa (sodassa hävinneet, serton uhrit jne.). Kyseisten kertomusten yhtenä piirteenä on kerronnan oletettu nojaami-

nen aiemmin peiteltyyn "totuuden" esille tuomiseen. Julkissa diskursseissa muistelut voivat tukea kansallisia projekteja, esim. kansanmurhien ja -sotien traumojen purkamista. (Hynninen 2004.)

Komennusaika on tärkeää, ehkä siksi koska siitä on muillakin ihmisillä niin monenlaisia näkemyksiä ja kokemuksia. Kertomisen tarve on lisääntynyt vanhemmiten. Pidän tärkeänä isetutkiskelua, tiedonsiirtoa jälkipolville. (Kirje 2003, Anna Hynninelle)

Sota-ajan kokemukset ovat Toinin mukaan vaikuttaneet paljon myös hänen kirjoittamiseensa: sotien aikana ja välissä Toini toimi viesti-lotnana, avioitui sekä synnytti ensimmäiset lapsensa. Suvi Ahola onkin kirjoittanut kauniisti tarinan kertomisen tarpeellisuudesta: Kaiken edelle nousee muistamisen tärkeys, sen hyvää tekevä voima, joka vahvistaa ihmisyyden perustuksia - tai järkyttää ne kokonaan sijoitetaan. Muistamisen jälkeen tulee jälki, jonka haluamme itsestämme jättää, kuva tai sana, itse luomamme todiste siitä, että olemme olleet olemassa. (-) Koko meidän elämämme on tarinoita. Mutta entä jos niitä ei enää tunne? Jos niitä ei kerrota kotona tai lähiympäristössä, jos niitä ei lueta kouluissa? Silloin, niin uskon, ihmisen käy huonosti. Ilman tarinoita ei voi elää. (Ahola 2001.) Toinin tarinan kerronnan on antanut paljon sekä hänelle itselleen, että hänen omisilleen. Arkistoissa Toinin ja muiden kirjoittajien tekstit auttavat tutkijoita selvittämään mm. sitä, miten yksityiset ihmiset ovat kokeneet maamme historialliset tapahtumat. Erityisesti menetetyn Karjalaa sijoittavat kirjoitukset koetaan edelleen hyvin arvokkaina ja Karjalasta halutaan yhä kertoa.

Toinin tekstit poimittu seuraavista (arkisto)-kirjoituksista:

Sota-ajan nainen/Museovieras 1988 (MV/34)

Satasärmäinen nainen - elämäkertakirjoituskilpailu naisille 1991 (SKS KRA Sata)

Elämysten jäljillä - elämäkertakilpa taiteen kokijoille ja näkijöille 1995 (SKS KRA Elämysten jäljillä)

Kirjoitus Pitkä avioliitto Kaarina Määtälle 2003

Kirjeet 2003, 2004, 2005

Lähteet:

Ahola, Suvi 2001. *Kylmän veden kaipuu ja muita harastuksia*. Helsinki: WSOY.

Eskola, Katriina 1998. Tutkijoiden kutsu, kirjoittajien vastaus. Teoksessa Katriina Eskola (toim.), *Elämysten jäljillä. Taide ja kirjallisuus suomalaisten elämäkerroissa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 25-57.

Hynninen, Anna 2004a. *Naiseuden rakentaminen omaelämäkerrallisessa kerronnassa*. Julkaisematon folkloristiikan pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto: Kulttuurien tutkimuksen laitos.

Hynninen, Anna 2004b. Toisto ja variaatio omaelämäkerrallisessa kerronnassa. *Elore* 2(04) (URL: http://cc.joensuu.fi/~loristi/2_04/hyn204.html)

ANNA HYNINEN
FM/TUTKIJAN ANNVAN/UTU.FI
TURUN YLIOPISTO
FOLKLORISTIIKKA

Pyhäjärven kivikausi

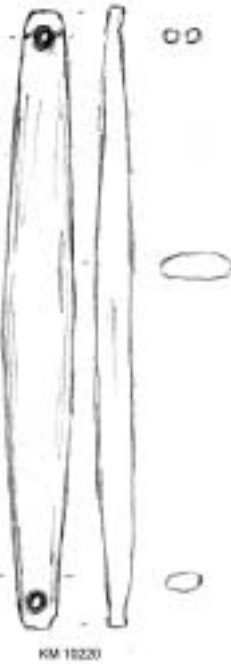
Vpl. Pyhäjärven alueelta tunnetaan tällä hetkellä noin 270 kivikautista irtolöytöä. Nämä ovat löytöjä, jotka on tehty pääasiassa maanviljelytöiden yhteydessä ennen toista maailmansotaa. Kansallismuseoon toimitettujen esineiden lukumäärä ei ehkä ensi näkemältä vaikuta kovin suurelta, etenkin jos sitä vertaa naapurikuntia, Räisälän ja etenkin Kaukolan, kivikautiseen löytörikkäuteen. Kannaksen mittakaavassa Pyhäjärveltä tunnetaan kuitenkin kolmanneksi eniten kivikautisia irtolöytöjä - ainoastaan edellä mainituista naapurikunnista löytöjä on enemmän. On säälä, että pitäjän kivikauden tutki- mien on jäänyt näinkin vähälle huomiolle.

Maanviljelijät arkeologien apuna

Nyt puheena olevat irtolöydöt on saatu Kansallismuseon kokoelmiin vuosina 1878-1945. Kuten todettu, löydöt ovat valtaosan tulleet esiin kyntämisen, ojan kaivuun ja muiden peltojen yhteydessä. Niiden löytymisestä ovat siis olleet vastuussa tarkkasilmäiset pyhäjärveläiset. Löytäjiltä esineet päätyivät yleensä Helsinkiin, paitsi paikalle sattuneiden arkeologien, myös etenkin muinaisesineiden keräilyyn ja museoon toimittamiseen erikoistuneiden aktiivikeräilijöiden kautta. Arkeologeista lienee syytä mainita Käkisalmen ja koko Karjalaa alueen arkeologian ja kotiseudun tutkimuksen alkuvaiheisiin keskeisesti vaikuttanut Theodor Schvindt. Aktiivikeräilijöistä Pyhäjärveltä löytyneitä esineitä ovat Kansallismuseoon toimittaneet etenkin räisäläläisen talollinen Eero Väkiparta, ahkera kansanperinteen ja muinaisesineiden kokoaja, sekä kurkijoelta käsin toiminut kirjakauppias Johan Kauppi, joka keräili esineitä laajalti ympäri Itä-Suomea. Toki myös useat pyhäjärveläiset lähettivät esineitä museoon. Erityisesti kunnostautui opettaja A. Suomalainen, jonka ansiosta kokoelmat karttuivat kymmenillä esineillä. Myös taitelija A. Kaasinen oli 1930-luvulla tiivissä yhteydessä Kansallismuseon henkilökuntaan, vaikkei kovin paljoa löytöjä lähettellytkään.

Sakari Pälsin tutkimukset Konnitsan Äijön asuinpaikalla

Melko suuri osa Pyhäjärven irtolöydöistä on peräisin Konnitsan Äijön asuinpaikalta, ainoalta pitäjältä ennen sotia tunnetulta ja tutkittu kivikautiselta kohteelta. Tämä asuinpaikka sijaitsee Kiimajärven pohjoispäässä, Äijön ja Tynnelän pelloilla, hieman Konnitsanjoen sillasta pohjoiseen. Ensimmäiset esineet löydettiin Konnitsanjoen sillan läheltä vuonna 1933, minkä seurauksena arkeologi Sakari Pälsi saapui tutkimaan paikkaa vuonna 1934. Heinäkuussa 1936 hän palasi paikalle ja suoritti asuinpaikalla kaivaustutkimukset. Valitettavasti kaivausten anti oli

Siimanpaino Konnitsanjoesta, läheltä Äijön asuinpaikkaa (KM 10220) (mittakaava 1:1)

suhteellisen niukka: ainoastaan parikymmentä kiviesinettä ja hiointa tai sellaistaan palaa sekä kolmisenkymmentä kvartsi- ja pii-iskosta - jälkimmäiset kertovat kivityökalujen valmistuksesta asuinpaikalla. Kohteelta tunnetun keramiikan (hieman toista tuhatta palaa) perusteella asuinpaikalla on kuitenkin ollut ihmistoimintaa koko neoliittisen kivikauden ajan, eli n. 5000-1500 eKr. Kaikkein intensiivintä asutus vaikuttaa olleen tyypillisen kampakeramiikan aikana (3900-3400 eKr.). Tämä on ajanjakso, jolloin asutus koko Kannaksella ja mm. Kaukolassa ja Räisälässä on ollut laajimmillaan. Toiminta Äijön asuinpaikalla on ilmeisesti jatkunut kivikauden lopulle asti, mutta lopunut varhaismetallikaudella (1800-500 eKr.) tultaessa.

Pyhäjärven kivikautiset keskukset

Äijön löytöjen lisäksi Pyhäjärven pelloilta on poimittu talteen pääasiassa hiottuja kiviesineitä ja niiden paloja, eli erilaisia tasa- ja kouruttaloja, kivikirveitä ja muita kivityökaluja, kiven ja hioimien paloja. Keramiikka näiden löytöjen joukossa ei ole, mikä hankaloittaa mm. ajoittamiseen liittyviä seikkoja. Lisäksi löytöjä on luonnollisesti vain sellaisilta alueilta, joilla 1800-1900-luvulla on harastettu maanviljelyä. Löytömateriali on siis laajuttanut ja hieman yksipuolista, mutta antaa kuitenkin viitteitä monista mielenkiintoisista ja tutkimisen arvoisista seikoista.

Löytöjen levintä kertoo alueen kivikautisen metsästäjä-keräilijä -väestön toiminnasta, ja vaikka esineitä on otettu talteen eripuolilta pitäjää, joukosta erottuu myös selvä keskittymä. Tiheimmin löytöjä on Kiimajärven pohjoispäästä, Konnitsan kylän alueelta. Lisäksi samaisen järven itä- ja länsirannoilta, mm. Äijönniemestä, on runsaasti löytöjä.

ta Suvannosta. Myös Suvannon rannat ja Taipaleen seutu ovat löydöistä päätellen olleet intensiivisen esihistoriallisen toiminnan kohteina. Nykyisen Pyhäjärven alue on muodostanut laajan altaan saaren sisäosiin ja ollut yhteydessä edellä mainittuun Kiimajärven vuonoon Pikonjoen kohdalla lainehtineen vesireitin kautta. Pyhäjärven nykykorkeus, n. 19,5 m nykyisen merenpinnan yläpuolella tarkoittaa, että järvi on pysynyt lähes samalla korkeudella kivikaudelta lähtien. Näin ollen järven rantamaat tarjoavat herkullisen mahdollisuuden kivikautisen asutuksen etsimiseen "alkuperäisessä" ympäristössään.

Uuden tutkimuksen aika

Pälsin kaivausten jälkeen pitäjän alueella ei tehty arkeologisia kenttätöitä kymmeneen vuosiin. Vasta viime keväänä (2004) Helsingin yliopiston ja Venäjän tiedekatemian yhteistyönä suoritettiin Kaukolan ja Räisälän alueen muinaisjäännösinventointi sivusi kuin ohimennen myös Pyhäjärven luoteis-alueita. Tällöin Konnitsan kylästä luoteeseen sijaitsevan Muuruson talon tienoilla löydettiin uusi kivikautinen asuinpaikka - pitäjän alueelta on siis tällä hetkellä todettu kaksi kivikautista asuinpaikkaa. Suuret irtolöytömäärät ja edellä kuvattu suotuisa ympäristö antavat kuitenkin syytä olettaa, että alueelta löytyy vielä runsaasti esihistoriallisia kohteita. Pelloilta kerätyt löydöt tarjoavatkin tärkeää taustamateriaalia uudelle tutkimukselle, jota nyt odella käynnistämässä.

Työtä aloitella tämän artikkelin kirjoittaja on kuitenkin törmännyt ikävään tosiasiaan: esineiden löytymisestä alkua jo vähimmilläänkin olla aikaa kuusi vuosikymmentä. Läheskään kaikkia löytöjä ei enää saa paikannettua, sillä entiset maanomistusalueet, tilojen isännät, peltojen nimet ja sijainnit olivat kadottaneet historian hämärän. Koska olisi tärkeää, että mahdollisimman monta löytöpaikkaa saataisiin kartalle niin tarkasti kuin mahdollista, ovat kaikki tiedot ja tarinat liittyen esihistorialliseen löytömaterialiin löytymiseen Pyhäjärvellä tervetulleita. Jos Teillä on muistoja siitä, miten joku löysi kyntäessään, uidestaan tai kulkiessaan esihistoriallisen esineen - ukonvaajan tai käärmeenkäräjävien - tai kertomuksia siitä, kuinka arkeologit toimivat 1900-luvun alussa pitäjän alueella, otan mielelläni vastaan kaikki tällaiset tiedot.

Teksti ja piirroset:
KERKKO NORDQVIST

Kirjoittaja valmistelee parhaillaan pro-gradu työtään Helsingin yliopistossa liittyen Kaukolan ja Räisälän kivikautiseen löytömaterialiin.

*Yhteystiedot:
Kerko Nordqvist
Tähtikalliontie 12
02240 Espoo
050-360 29 13
kerko.nordqvist@helsinki.fi*

Stipendit ja apurahat jälleen haussa

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön yhteydessä toimiva Arvo Kukon rahasto on jakanut useana viime vuonna apurahoja. Niin myös tänäkin kesänä. Rahaston sääntöjen mukaisesti stipendiiä voi haakea humanistisia tieteitä tai musiikkia opiskelevat tai tutkivat henkilöt. Edesmennyt maisteri Reino O. Kukko, joka perusti rahaston sankarivainajaveljensä Arvo Kukon muiston kunnioittamiseksi on lahjakirjassa edellyttänyt, että miespuolisten hakijoiden tulee antaa selvitys varusmiespalveluksen suorittamisesta tai ainakin selvitys siitä, miten aikoo ko. palveluksen suorittaa tai selvitys siitä että terveydellistä syistä

on vapautettu varusmiespalveluksen suorittamisesta.

Toista kertaa tänä kesänä jaetaan apurahoja myöskin säätiön yhteydessä toimivasta Perinnerahasto I:stä. Tästä rahastosta myönnetään apurahoja äidinkielen tai musiikin opiskelijoille. Molemmissa rahastoissa sääntönä on, että hakijan esivanhemmista vähintään toisen tulee omata sukujuuret Vpl. Pyhäjärvelle

Hakuohteet ovat yhteiset: 1. Vapaamuotoinen hakemus, jonka voi kohdistaa samalla hakemuksella molempiin rahastoihin.

2. Hakijan henkilötiedot ja sidonnaisuus pyhäjärveläisyyteen.

3. Lyhyt selostus tähänastisista opinnoista ja missä vaiheessa aikoo valmistua.

4. Hakijan osoitiedot, puhelinnumero ja pankkiyhteys.

Hakemus tulee toimittaa Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle osoitettuna kesäkuun 15 päivään 2005 mennessä osoitteella Reino Äikiä, Nokkamäentie 256, 32700 Huittinen. Hakemusta voi toimittaa myös sähköpostilla osoite reino.aikia@esanet.fi tai reino.aikia@dnainet.net tai faksilla numero on (02) 566 218. Postitse tai faksilla lähetettäessä voi mukaan liittää edellä mainittuja liitteitä ja vaikka esim. valoku-

van hakijasta mutta mikäli skanneria ei ole käytettävissä sähköpostilla hyväksytään vapaamuotoinen hakemus, josta ko. asiat käyvät selville. Lyhyesti kertaukseksi: **kerro kuka sie out, millo sie out syntyt, mitä kouluu sie käyt ja mikä siust tullou ison.**

Apurahat ja stipendit on jaettu Pyhäjärvijuhlien päiväjuhlissa, siis tällä kertaa Ikaalisissa 17. 7. kello 14.00 alkavassa päiväjuhlissa. Jos hakija ei pääse ko. tilaisuuteen on se lähetetty suoraan pankkiin.

Mahdolliset tiedustelut Reino Äikiä puh. (02) 566 213 tai matkapuhelin 040-769 5775.

Äitien päivää joka päivä

Nuorten palsta

Kysyin Kukanpäivänä toukokuussa meidän kaksospojilta, että kenelle tänään antaisit kukan? Aapo vastasi heti, että "suvulle". Kukka siis lehden välityksellä teille sukulaiset! Tuomas sanoi kysymykseen, että "Aapolle". Kaksoset ovat ihania ja toisiaan ajattelevia. Lasten edesmennyt Aili-mummi ja Salme-mummi ansaitsevat erityisesti kiitoskukan.

Tuomas oli kirjoittanut minulle filosofisesti äitienpäiväkorttiin: "Äidit ovat joskus olleet lapsia, mutta nyt he ovat äitejä". Tuumin siihen, että minä en kovin aikuisen ole koskaan, ja ajattelen niin ainakin nyt, kun kirjoitan "nuorten palsta" Vpl. Pyhäjärvi-lehteen. Aapo oli kirjoittanut äitienpäiväkorttiin perinteisen: "Lintu lentää liihottaen, äidille onnea toivottaa". Mutta sitten hän oli piirtänyt aurinkoiset kasvat, jossa oli ympyräiset spiraalisilmät, ja vieressä luki: "Rentoudu ja katso silmiin läheltä". Hyvä, etten saanut migreeniä siitä tuijottaessani. Pieniä jekkuja kuuluu joka päivään.

Äitienpäiväni aamu oli erilainen. Toivoin itse, että lapset saavat nukkua välillä, sil-

lä koulupäivät ovat pitkiä ja nuorena nukkuttaa. Minulla oli suuri unentarve silloin, kun kaikki neljä lastamme olivat pieniä, mutta nyt voin jo valvoa vaikka läpi yön. Aloitin äitienpäivä-aamun Nokian Lintukoulun retkellä jo kello kuusi lintuja tarkkaillen. Soutelimme mukana tulleiden äitien kanssa Piikilänjärven ja kiikaroimme paikallisia vesilintuja Kevään tulon hitaudesta huolimatta valkovuokot kukkivat jo avoimena ja pääskyt olivat saapuneet. Aamuhetkiä ei saisi jättää teerenkujerruksiin yhtään väliin. Niin pian lipuu valoisia kevät ohitse.

Linturetken jälkeen kävin ostamassa Iso-Pahkalan kasvihuoneilta kukan ja vein sen Salme-äidille Rajalanraitille. (Iso-Pahkalan kasvatit vietäkseni jo Karjalassa Kiimajärvellä kasvihuoneissa kukkia ja taimia, joten sukuperinnee elää.) Sitten pyöräilin kotiin, jossa lapset odottivat minua isänsä kanssa kauniisti katetun pöydän äärellä. Karjalanneito-kukka odotti myös. Johanna oli valmistanut yhdessä toisten kanssa lounaan, kun saavuin aamuaiselta linturetkeltä. Karoliina oli leiponut herkull-

sen juustokakun.

Jäin miettimään, voiko perinteitä rikkoa tai onko siihen syytä. Voiko joskus vaikka jättää jonkun juhlan juhlimatta. Onko se itsekästä? Äitejä on jokaisella vain yksi. Äitien päivää voi vietää jokaikinen päivä. Ajattelen kaikkia niitä mummoja, joita ei kukaan muista tai muistaa kortilla jouluna. Ajattelen tätä, joka tuli kaupassa juttelemaan ja kertoi, että hänellä voi olla monta hiljaista päivää, niin ettei kukaan lapsitakaan edes soita. Heitä kaikkia meidän pitäisi käydä tervehtimässä, eikä aina olla niin kiireisämme.

Jos joiain maailmassa arvostan, niin äitejä ja naisia, jotka ovat olleet maamme peruspilareita sodan jälkeen. Vaikeissa ja niukoissa oloissa he ovat olleet rakentamassa maataamme. He ovat jaksaneet valaa uskoa ja toivoa uuteen elämään. Onnellisia olivat ne, jotka saivat sodasta kotiin terveen puolison peltoja kyntämään tai metsätoimittajaksi tekemään. Sotavamma siirtyi henkisesti pitkään niin lapsiin kuin lastenlapsiin asti. Oman kodin, oman asuinpaikan, oman olemassaolonkin oikeuden menet-

täminen ei voi olla jättämättä jälkeensä. Muistan oman äitini kertomusta sodasta, evakon taipaleesta ja viimein siitä, kuinka Suomemelle muutettuaan jopa karjalanmuretta pilkattiin. Niinpä sopeutuminen paikalliseen väestöön muutti varsinkin murrosikäiseltä myös kielen, oman murteen.

Äitini on esimerkki sitkeydestä, työn puurtamisesta ja ihmisten muistamisesta. Hänessä on paljon sellaista karjalaisille ominaista luonteenpiirrettä, jota voisi sanoa anteliaisuudeksi tai huomaavaisuudeksi. Maailman parhaat lihapullat ovat äitini erikoisuus ja tietysti karjalanpiirakat. Äidinäiti Hilja Puranen oli samanlainen käsitöihin ja talousihme kuin äitini. Hänen äitinsä Anni Sofia Rasilaista (hänen äitinsä oli Eeva Matint Eerikäinen Kurkijoelta ja Hiitolasta) luonnehditaan myös samansuuntaisesti meijerikkönä talousalan ihmiseksi. Siis kukka koko suvun äideille!

Kiitoskukka nuorilta kaikille karjalaisille äideille!
ANNE VIITALAAKSO-
KAASALAINEN

TAPAHTUMAKALENTERI

■ **Pyhäjärven matka 4.-7. 7. 2005.** Vielä muutama paikka jäljellä (perutuksien vuoksi). Yöt Musakalla puolihoitolla. Saunat lämpivät iltaisin ja Pyhäjärven lämmin vesi kutsuu uimaan. Kotiseutretkipäivänä käynnin Laatokan rannassa Lohjoella, Yläjärven, Ylläppäässä, Sortanlahdessa ja tarvittaessa sopimuksen mukaan myös muualla. Toisena päivänä käynti Käkisalmissa ja mahdollisesti myös Sortavalassa. Linja-auton reitti: Luvia, Pori, Tampere, Hämeenlinna, Helsinki, Vaalimaa, Viipuri ja Pyhäjärvi. Viipurissa ostosaikaa mennessä tullen. Linja-autossa yhteislaulua, ohjelmia. Kuljettajana jo vuosien takaa tuttu ja turvallinen Hannu Sorvari. Matkanvetäjänä jo 7 vuoden kokemukella Laila Innanen (Inkinen Anselmin tytö Lohjoelta). Tule mukaan! Hintaa vain 220 euroa/henkilöltä. Puh. 040 504 9135.

■ **Äetsän Karjalaisen Yhteislaulu- ja tarinalliaa** vietetään kiikoislaisten jäseniemme ja ystäviemme kutsumana Myllymäen torpalla Kiikoisten Tervahaudassa 9. kesäkuuta alkaen klo 19.00. Säestää Topi Jokela. Tervetuloa kaikki mukaan!

■ **Hinkkasten sukuseura ry:n sukukokous** pidetään 18.-19. kesäkuuta 2005 Äetsässä Kinnalan Koukulla, Haapaniementie 21, 38300 Kiikka. Kokoonnuksen lauantaina 18. 6. 2005 kello 12.00 Koukulla. Tutustumme Vammalan seudun nähtävyyksiin: Pyhän Olavin kirkko, Tyrvään seudun museo, Vähähaara-Seuran kotiseututalo ja Sarkian maisemat. Karjalaisen päivällisen nautimme kello 18.00, hinta 18 euroa/henkilö. Sunnuntaina 19. 6. 2005 kello 11.00 alkaa sukukokous. Kokouksen jälkeen kello 13.00 nautimme satakuntalaisen lounaan, hinta 18 euroa/henkilö. Ilmoittautumisia vastaanottavat: Kinnalan Koukku puh. 03-513 5493, GSM 050 401 1006 tai marja.koukku@aetsa.fi, tai Kauko Hinkkanen GSM 0400 483 993 tai kauko.hinkkanen@luukku.com

Myydään Pyhäjärven kansallispuku, koko 38-40 Tiedustelut puh. 050 522 0937

Pyhäjärvijuhlat Ikaalisissa
16.-17. 7. 2005

vpl. **Pyhäjärvi**

Lehtemme kesäkuun numero tehdään 23. 6. 2005.

Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 13. 6. 2005 mennessä.

vpl. **Pyhäjärvi**

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL. PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Vastaava toimittaja Erkki Pärssinen 38300 Kiikka puh. (03) 513 5150

Salme Rintala Korkeemäenkatu 26 A 26 37100 Nokia puh. (03) 341 0551

Reino Äikiä Nokkamäentie 256 32700 Huittinen puh. (02) 566 213

Toimituksen osoite: Reino Äikiä 32700 Huittinen puh. (02) 566 213 matkapuh. 040 769 5775 fax (02) 566 218 e-mail: reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus: Oy Tyrvään Sanomat Painopaikka: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki

vpl. **Pyhäjärvi**

Tilauslomake uusille Vpl Pyhäjärvi-lehden tilaajille

(Tätä lomaketta voivat käyttää ainoastaan kokonaan uudet tilaajat.)

Tilauhinta 20 euroa/vuosi

Tilaajan nimi _____

Osoite _____

Laskutusosoite, jos se on eri kuin tilaajan osoite _____

Lomake lähetetään Vpl Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajalle Reino Äikiälle os. 32700 Huittinen.

KARJALAISET KESÄJUHLAT 17.-19.6.2005 LAHDESSA

Perjantai 17.6.

10.00-17.00 Seminaari: Kun karjalaiset tulivat Lahteen. 18.00 - Yhteislauluilta, Urheilukeskus

Lauantai 18.6.

09.00 Karjalainen tori ja näyttelyt, Messuhalli
09.00 Pitäjätapaamiset
09.00 Kansantanssia, kuoroja, ym. eri puolilla kaupunkia
09.00 Kyykkä, Kisapuisto
10.00 VIP-piirakkakilpailu, Marttala
10.00 Kiertojelu
10.00 Karjalan maratonin lähtö, Artjärvi
10.30-12.30 Kuorokavalkadi, Sibeliustalo
11.00 Piirakkakilpailu, Marttala
12.00 Nuorten ohjelmaa/Karjalainen Nuorisoliitto
14.00-15.30 Avajaisjuhla, Suurhalli
18.00 Ortodoksinen vigilia, Pyhän Kolminaisuuden Kirkko
18.00 Finn-Kantelet/Karjala-konsertti, Ristinkirkko
19.00-20.30 Kansantanssikonsertti, Felix Krohn-sali
20.00 Ilamat, Messuhalli
21.00 Viipurin Lauluveikkojen konsertti, Ristinkirkko

Sunnuntai 19.6.

09.00 Karjalainen tori ja näyttelyt
09.30 Kunniakäynnit muistomerkkeillä
09.30 Ortodoksinen Juhlajumalanpalvelus
10.00 Juhlajumalanpalvelukset
11.50 Musiikkihetki ja matkaan lähettäminen
12.00 Juhlakulkue lähtee
14.30-16.00 Päiväjuhla, Suurhalli